

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2020

Jaroslav Pejzl

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Katedra psychologie a patopsychologie

Diplomová práce

Vliv školního řádu na rozvoj osobnosti žáka střední školy

Influence of School Rules on Student's Personality
Development in Secondary Schools

Ing. Bc. Jaroslav Pejzl

Vedoucí práce: doc. PhDr. Josef Konečný, CSc.

Studijní obor: Učitelství technické a informační výchovy
pro střední školy a 2. stupeň základních škol
a muzejní a galerijní pedagogika

Olomouc 2020

PEJZL, JAROSLAV. Vliv školního řádu na rozvoj osobnosti žáka střední školy.
Olomouc: UP, 2020. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci,
Pedagogická fakulta.

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Akademický rok: 2017/2018

Studijní program: Učitelství pro střední školy
Forma: Kombinovaná

Obor/komb.: Učitelství technické a informační výchovy pro střední školy a 2. stupeň základních škol a muzejní a galerijní pedagogika (UTIV-MGP)

Obor v rámci kterého má být VŠKP vypracována: Učitelství technické a informační výchovy pro střední školy a 2. stupeň základních škol

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Ing. Bc. PEJZL Jaroslav	Drahany 130, Drahany	D170138

TÉMA ČESKY:

Vliv školního řádu na rozvoj osobnosti žáka střední školy.

TÉMA ANGLICKY:

Influence of School Rules on Student's Personality Development in Secondary Schools.

VEDOUcí PRÁCE:

doc. PhDr. Josef Konečný, CSc. - KPS

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cílem diplomové práce je analyzovat vlivy působení školního řádu na žáky, učitele a rodiče a popsat tyto vzájemné vazby. Diplomová práce je teoreticko-empirického charakteru. V teoretické části provést historický exkurz ve vztahu k současnému poznání školních řádů, analyzovat postavení adresátů (žáků, učitelů a rodičů) školních řádů a provést charakteristiku těchto vazeb (školní řád žák, školní řád učitel, apod.). V empirické části provést šetření na vymezeném vzorku adresátů školních řádů. Konkrétně určit formulace ve školním řádu, které adresáti označí za nejvíce negativně dopadající na svoji osobu a vymezit tak společný průsečík shody. Šetření provést na základě vytvořených dotazníků doplněných osobním rozhovorem u vybraných respondentů. Ze zjištěných dat odpovědět na dvě dílčí otázky: Jak může školní řád ovlivnit osobnost žáka ve výchovně vzdělávacím procesu? Jak samotní adresáti vnímají dopad školního řádu na svoji osobu?

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

MERTIN, Václav a kol. Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 398 stran. ISBN 978-80-7552-014-2.
CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2016. 254 stran. ISBN 978-80-247-5326-3.
HANÁK, Josef a kol. Hodnocení chování žáků ve školní praxi. Ratíškovice: ZŠ a MŠ Ratíškovice, 2017, 2017. 197 stran. ISBN 978-80-270-1652-5.
VACEK, Pavel. Pedagogická psychologie. Vydání: první. Hradec Králové: Gaudeamus, 2017. 191 stran. ISBN 978-80-7435-684-1.
JANOŠOVÁ, Pavlína et al. Psychologie školní šikany. Vydání 1. Praha: Grada, 2016. 415 stran. ISBN 978-80-247-2992-3.
PEJZL, Jaroslav. Školní řád a jeho zavedení do systému školy. Praha: ČVUT, 2017. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

STUŽNÍK	ADRESA	STUŽNÍK
100013	100013	100013

Podpis studenta: *J. K.*

Datum: 19.1.2018

Podpis vedoucího práce: *J. K.*

Datum: 29-01-2018

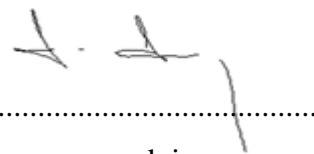
Podpis vedoucího pracoviště: *J. K.*

Datum: 29-01-2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Vliv školního řádu na rozvoj osobnosti žáka střední školy* vypracoval samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato diplomová práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Olomouci dne 10. 7. 2020

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long vertical stroke at the end, positioned above a dotted line.

.....
podpis

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce *doc. PhDr. Josefu Konečnému, CSc.* za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé diplomové práce. Rovněž bych chtěl poděkovat *Mgr. Bc. Jaroslavě Spurné*, ředitelce Moravské střední školy v Olomouci, za vstřícnost a metodickou pomoc při zpracování zvoleného tématu v předmětné kvalifikační práci.

Abstrakt

Diplomová práce podrobuje dotazníkovému šetření vymezený okruh respondentů z řad žáků, rodičů a učitelů ve vztahu ke školnímu řádu a k existenci jeho vlivu na rozvoj osobnosti žáka. Cílem bylo z uvedeného šetření zjistit, zda školní řád ovlivňuje osobnost žáka ve výchovně vzdělávacím procesu včetně jeho pozitivních a negativních dopadů na jeho osobu. Šetření bylo provedeno na respondentech ze soukromého školského zařízení Moravské střední školy v Olomouci, a to u žáků prvních, druhých a třetích ročníků. Získaná data byla vyhodnocena a následně interpretována ve vztahu k danému školnímu řádu a stanoveným kritériím v předmětné práci.

Klíčová slova: školní řád, učitel, rodiče, pravidla chování, osobnost žáka

Abstract

The thesis is subject to a questionnaire survey by a defined number of respondents from students, parents and teachers in relation to the school rules and the existence of its influence on the development of the student's personality. The aim was to determine from that survey whether the school rules affect the student's personality in the educational process, including his positive and negative effects on his or her person. The survey was carried out on respondents from the private school facility of the Moravian High School in Olomouc, for students of the first, second and third grades. The data obtained were evaluated and subsequently interpreted in relation to the given school rules and the criteria set in the thesis.

Keywords: School rules, Teacher, Parents, Rules of Behavior, Student personality

OBSAH

ÚVOD.....	9
-----------	---

TEORETICKÁ ČÁST

1. HISTORICKÉ ZAVEDENÍ ŠKOLNÍCH ŘÁDŮ DO VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU	12
1.1. PODOBA ŠKOLNÍCH ŘÁDŮ V DOBĚ OSVÍCENSKÝCH REFORM.....	13
1.2. PODOBA ŠKOLNÍCH ŘÁDŮ PO DOBĚ TEREZIÁNSKÝCH A JOSEFÍNSKÝCH REFORM	14
1.3. PODOBA ŠKOLNÍCH ŘÁDŮ PO DOBĚ VZNIKU PRVNÍ REPUBLIKY.....	15
1.4. PODOBA ŠKOLNÍCH ŘÁDŮ PO ROCE 1948 DO PÁDU KOMUNISTICKÉHO REŽIMU V ROCE 1989.....	16
1.5. ÚPRAVA ŠKOLNÍCH ŘÁDŮ V HISTORICKÉM KONTEXTU PRO SEKUNDÁRNÍ OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ.....	16
1.5.1. KÁZEŇSKÁ OPATŘENÍ - HASNEROVA REFORMA	17
1.5.2. DISCIPLINÁRNÍ ŘÁDY - MARCHETOVA REFORMA	18
2. ASPEKTY ŠKOLNÍHO ŘÁDU VŮČI ADRESÁTŮM VČETNĚ JEHO VAZEB	19
2.1. FORMULACE KRITÉRIÍ Z POHLEDU ŽÁKA	20
2.2. FORMULACE KRITÉRIÍ Z POHLEDU UČITELE.....	21
2.3. FORMULACE KRITÉRIÍ Z POHLEDU RODIČE.....	21
2.4. FORMULACE KRITÉRIÍ V SOUHRNNÉ VAZBĚ UČITEL-ŽÁK-RODIČE.....	22

EMPIRICKÁ ČÁST

3. ANALÝZA NA VYMEZENÉM VZORKU ADRESÁTŮ ŠKOLNÍHO ŘÁDU MORAVSKÉ STŘEDNÍ ŠKOLY V OLOMOUCI	24
3.1. VYBRANÝ VZOREK ADRESÁTŮ (RESPONDENTŮ) ŠKOLNÍHO ŘÁDU A UŽITÁ STRATEGIE PRO TVORBU A VYPLNĚNOST DOTAZNÍKŮ	24
3.1.1. STRUKTURA DOTAZNÍKU A DOTAZNÍKOVÉ POLOŽKY.....	26
3.1.2. KONSTRUKCE DOTAZNÍKU	27
3.1.2.1. TVORBA OTÁZEK PRO ŽÁKY	27
3.1.2.2. TVORBA OTÁZEK PRO RODIČE.....	28
3.1.2.3. TVORBA OTÁZEK PRO UČITELE	29
4. VÝSLEDKY ŠETŘENÍ VLIVU PŮSOBNÍ ŠKOLNÍHO ŘÁDU NA ŽÁKA, UČITELE A RODIČE	31
4.1. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ U ŽÁKŮ	31
4.2. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ U RODIČŮ	31
4.3. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ U UČITELŮ	34
4.4. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ - SOUHRN	34

4.4.1. RESPONDENT - ŽÁK	34
4.4.2. RESPONDENT - RODIČE (ZÁKONNÝ ZÁSTUPCE)	35
4.4.3. RESPONDENT - UČITEL	35
4.4.4. GRAFICKÉ VYHODNOCENÍ RESPONDENTŮ	37
5. INTERPRETACE ZJIŠTĚNÝCH DAT	40
5.1. INTERPRETACE K OTÁZCE Č. 1 - PROSPĚŠNOST ŠKOLNÍHO ŘÁDU	40
5.2. INTERPRETACE K OTÁZCE Č. 2 - SANKCIONOVÁNÍ ŠKOLNÍM ŘÁDEM	41
5.3. INTERPRETACE K OTÁZCE Č. 3 - NESPRAVEDLIVÝ (NEPŘIMĚŘENÝ) TREST	41
5.4. INTERPRETACE K OTÁZCE Č. 4 - SESTAVENÍ ŠKOLNÍHO ŘÁDU	42
5.5. INTERPRETACE K OTÁZCE Č. 5 - PRAKTICKÉ VYUŽITÍ ŠKOLNÍHO ŘÁDU	42
5.6. INTERPRETACE K OTÁZCE Č. 6 - POMOC PŘED SOCIÁLNÍMI PATOLOGICKÝMI JEVY	43
5.7. INTERPRETACE K OTÁZCE Č. 7 - NEGATIVNÍ OVLIVNĚNÍ ŠKOLNÍM ŘÁDEM	43
ZÁVĚR	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	46
SEZNAM TABULEK	49
SEZNAM PŘÍLOH	50

Úvod

V současné společnosti je kladen velký důraz na dodržování stanovených principů a zásad ve vztahu k běžným životním zvyklostem. Každý den se ocitáme ve spleti pravidel chování, která nám přímo nebo skrytě napoví, jak se v dané situaci máme správně zachovat. Společnost vytvořila pravidla chování stojící na životních zkušenostech předchozích generací.

Již po mnoha staletí prochází různé generace během svého života integračním procesem¹, aby se mohly řádně zařadit do společnosti, a naplnit tak svoji plnohodnotnou funkci s očekávanými výstupy². Tyto hodnoty se utvářejí hlavně v preprimárním³, primárním a sekundárním stupni vzdělávání.

Určující vliv na formování životních hodnot jedinců v edukačním cyklu mají bezesporu také školní řády. Ty mají v podstatě nezastupitelnou roli v činnosti organizace školy včetně hodnotícího systému a stanovení pravidel hry⁴ pro účast žáka na uskutečňovaném stupni vzdělávání. Součástí těchto pravidel jsou i odměny a tresty. U výchovně vzdělávacího procesu dochází k ovlivnění každého jedince podléhajícího těmto zavedeným pravidlům.

Na základě předchozí zpracované kvalifikační práce⁵, kde byla provedena analýza školních řádů a jejich závaznosti pro dotčené adresáty, se jeví jako dalším logickým krokem provést rozšiřující šetření vlivu školního řádu na rozvoj osobnosti žáka, resp. možné ovlivnitelnosti směřování žáka k hodnotovým postojům v rámci působení školního řádu na jedince⁶.

---

¹ Myšleno pojmem socializací jedince.

² Např. pravidla, orientace, tradice, aj.

³ Předškolní výchova

⁴ Viz příspěvek z konference PEJZL, Jaroslav; VOBOŘILOVÁ, Jarmila: Školní řád a pravidla hry. Praha: ČVUT, 2017. Sborník příspěvků II. ročníku konference k poctě Albína Bráfa. ISBN 978-80-01-06156-5.

⁵ Bakalářská práce s názvem Školní řád a jeho zavedení do systému školy.

⁶ Žáci, rodiče, učitele.

Žáci jsou v dnešní době přesyceni zážitky nejrůznějšího druhu⁷. Zaujmout a nadchnout je pro věc je pro učitele čím dál těžší. Hledání cest k větší motivovanosti je náročnější a učivo založené na poznacích matematických operací či logických vyvození je pro žáky nezajímavé. Škola většinou nabízí v rámci svojí činnosti povinnosti a žáci tento jev dobře vnímají a pro své potřeby tímto způsobem vyhodnocují.

Dalším hodnotovým činitelem je, že žáci nastupují do výchovně vzdělávacího systému pod taktovkou zavazujícího dokumentu školního řádu, který jim určuje, za jakých podmínek budou ke škole přistupovat a vykonávat v ní činnost⁸, pro kterou se „dobrovolně“ rozhodli. Samotné rozhodnutí dodržet školní řád tak už samo o sobě vyvolává žákovo podřízení a určité formování k dalším hodnotám⁹.

Výše uvedené skutečnosti opravňují pedagogické pracovníky k zamyšlení nad tím, zda hodnotový žebříček u žáka může mít vliv na jeho další posun, resp. rozvoj v jeho další životní etapě. Tyto úvahy budou podrobeny a zkoumány v této diplomové práci.

V předmětné diplomové práci jde konkrétně o stanovení hypotézy existence vlivu školního řádu na rozvoj osobnosti žáka. Půjde tedy o potvrzení nebo vyvrácení těchto vlivů (dopadů) na žáka ze školního řádu.

Teoretická část práce se zabývá historickým exkurzem ve vztahu k současnému poznání školních řádů vztahující se k dané problematice a provedení charakteristiky vzájemných vazeb adresátů (příjemců) školního řádu.

V empirické části práce se vymezuje vzorek adresátů školního řádu s následným šetřením vedoucím k označení konkrétních formulací negativně

---

⁷ Viz podrobnější pojednání v příspěvku BEČVÁŘ, Jindřich. Naše žhavá současnost. Praha: Univerzita Karlova, 2007. Sborník z celostátní konference s názvem O škole a vzdělávání (ed. Martina Bečvářová), str. 71 – 89.

⁸ Učení ve vztahu k činnosti žáka a vyučování ve vztahu k činnosti učitele.

⁹ Myšleno tak, že školní řád má mj. i výchovnou funkci.

dopadajících na osobu žáka s vymezením společného průsečíku shody. Vzorek respondentů bude určen z řad žáků, rodičů a učitelů ze školského zařízení Moravské střední školy v Olomouci¹⁰. V rámci takto provedeného šetření na vymezeném vzorku se může předložená metodika provést téměř na jakémkoliv typu školy s možnou úpravou z hlediska individuálních potřeb školy.

Ze zjištěných dat vzejde odpověď na dvě dílčí otázky: „*Jak může školní řád ovlivnit osobnost žáka ve výchovně vzdělávacím procesu? Jak samotní adresáti vnímají dopad školního řádu na svoji osobu?*“

Zpracování diplomové práce je sestaveno tak, aby plynule navazovalo na již uskutečněnou analýzu z bakalářské práce¹¹ úspěšně obhájenou v roce 2017 na Masarykově ústavu vyšších studií ČVUT v Praze v rámci studovaného oboru Učitelství odborných předmětů.

K dosažení hlavního cíle práce (analýza vlivu působení školního řádu na žáky, učitele a rodiče včetně popisu vzájemných vazeb) byly vyhledány informace z odborných monografií, periodik a elektronických zdrojů (umístěných na World Wide Web) včetně zahraničních titulů. Všechny uvedené zdroje jsou přehledně uvedeny a seřazeny v závěru této kvalifikační práce.

Předkládané téma diplomové práce zasahuje svým zaměřením několik průřezových oblastí z pedagogicko-psychologické odbornosti, přičemž stěžejní východisko pro zpracování práce je umístěno do pedagogické diagnostiky.

V rámci zvoleného tématu předmětné diplomové práce si dovoluji použít volně přeloženou citaci od J. A. Komenského v jeho pojednání o školní kázní¹²:

„Bez kázně se nenaučí buď ničemu nebo ničemu pořádně.“

---

¹⁰ Soukromá střední škola nabízející maturitní a učební obory se zaměřením na výtvarnou, ekonomickou a gastronomickou oblast, viz podrobněji na World Wide Web: <http://www.moravskastredni.cz>.

¹¹ PEJZL, Jaroslav. Školní řád a jeho zavedení do systému školy. Praha: ČVUT, 2017. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

¹² Didaktika česká, kap. XXVI.

1. Historické zavedení školních řádů do vzdělávacího systému

Školní řády používané v dnešní podobě se od řádů v minulosti podstatně odlišovaly. V rámci toho, že historická koncepce vzdělávacího systému byla zahájena až po událostech¹³, které měly vliv na společenskou a kulturní přeměnu v českých zemích, byl termín školní řád spíše spojován s terminologií zákona pro úpravu školství. Takovým nejvýznamnějším historickým počinem bylo například vydání Všeobecného školního řádu z roku 1774.

Existenci písemností, které se nejvíce podobaly současným školním řádům, lze objevit i před dobou osvícenských¹⁴ reforem. Tyto řády¹⁵ obsahovaly studijní povinnosti a organizace studia pro vybranou oblast vzdělání. Příkladem tak mohou být zřízené městské školy převážně pro řemeslnou činnost. Vždy se ale tento řád vztahoval na vyučování a konkrétní místo, kde vzdělání daného žáka probíhalo.

V rámci uvědomění si toho, že vzdělanost již od samotné lidské existence představovala určitá profesní postavení a sociální zařazení ve společnosti, bylo nevyhnutelné zapotřebí ji ohraničit a zabezpečit pravidly¹⁶ pro získání takové přednosti.

---

¹³ Zejména jde o reformu panovnice Marie Terezie (1717–1780) v oblasti všeobecné vzdělávací povinnosti na území českých zemí v habsburské monarchii. Tím byly do budoucna položeny základy povinné školní docházky. V rámci osvícenských reforem dále nastaly společenské a kulturní změny v řadě oblastí (školství, správní a organizační podpora českých zemí, aj.).

¹⁴ Filosofický směr 17. až 18. století. Vývoj evropského myšlení v oblasti výchovy a vzdělávání určují významné osobnosti jako je například filosof John Locke nebo Jean Jacques Rousseau.

¹⁵ Např. Jednotný školní řád vydaný Mistrem Petrem Kondicillem v roce 1586, viz podrobněji ČORNEJOVÁ, Ivana et al. Dějiny Univerzity Karlovy I. Praha: Univerzita Karlova, 1995. 322 s. ISBN 80-7066-968-3.

¹⁶ Myšleno školním řádem.

1.1. Podoba školních řádů v době osvícenských reforem

Do doby osvícenských reforem bylo školství na velmi nízké úrovni [1]. Absence zavedení povinné docházky, vzdělaných učitelů a školních pomůcek včetně učebnic přispívala k postupujícímu sociálnímu a hospodářskému úpadku. Významní představitelé¹⁷ nastolujícího filosofického směru osvícenství tak začali představovat svoje teoretická východiska¹⁸ pro budoucí reformu vzdělávacího systému.

V průběhu své vlády si to uvědomovala také panovnice na habsburském trůnu Marie Terezie. Její pronesená slova¹⁹ by v dnešním volném překladu tak, že vzdělanost zůstane politickou věcí, resp. že dohled vždy bude mít nad školstvím státní aparát a ten bude určovat pravidla, za jakých bude výuka organizována a jaké školy budou potřeba zřídit pro zvýšení ekonomické situace tehdejší monarchie.

Pro tvorbu školního řádu, resp. širší normy pro vznik nových školských zařízení včetně monarchistické organizace vzdělání byl osloven přední pedagog prosazující moderní pojetí vzdělanosti Johann Ignáz Felbiger²⁰.

Ten připravil k vydání Všeobecný školní řád²¹ pro německé normální, hlavní a triviální školy ve všech císařských dědičných zemích. Řád předepisoval vzdělávací povinnost pro děti ve věku od šesti do dvanácti let obou pohlaví, jejichž rodiče neměli dostatek finančních prostředků pro domácího učitele [2].

---

¹⁷ Např. J. J. Rousseau představil pedagogický systém „přirozené výchovy“. Vychází přitom z osvícenské francouzské filosofie XVIII. století.

¹⁸ Např. pedagogický spis „Emil čili o vychování“. Umělecké pojednání o obraze výchovy moderního člověka.

¹⁹ Zásada vyhlášená panovnicí z roku 1770 - Das Schulwesen ist und bleibt allezeit ein Politicum, viz podrobněji ŠTVERÁK, Vladimír, ed. Felbiger a Kindermann, reformátoři lidového školství. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986, s. 10-11. Z dějin pedagogiky sv. 26.

²⁰ Pedagog a opat Zaháňského kláštera. V roce 1777 vydal třídílnou knihu s názvem Kniha methodnj pro Včitelé českých Sskol w cýsařských kráľowských Zemjch (příručka pro učitele).

²¹ Ukázka titulky školního řádu je uvedena v příloze 1 této diplomové práce.

Další z významných řádů ovlivňující vzdělání na území habsburské monarchie byl tzv. organizační (školní) řád²² obecného školství. Koncepce řádu od Felbigera byla přepracovaná a doplněná především o striktní zásady kázně, morálky, zřizování škol a podobu učeben včetně jejich inventarizace a specifikace pomůcek a náradí.

Řád tak začal plnit novou normu pro školství s rozšířeným obsahem²³ a ovlivnil podobu vzdělání na téměř na půl století [3].

1.2. Podoba školních řádů po době tereziánských a josefínských reforem

Po tereziánských a josefínských reformách v oblasti vzdělávání bylo zapotřebí ve školních řádech posílit problematiku docházky a kázně²⁴. Vydáním školního řádu²⁵ z roku 1870 se nejenom posílil vliv nad dohledem žáků v pravidelném docházení do škol, ale změn dostalo i uplatňované pravidlo postihu žáka vyloučení z těchto institucí. Restriktivní opatření ve formě vyloučení žáka již nebylo možné tam, kde je zavedena povinná docházka, tj. v základním vzdělání²⁶.

Významným mezníkem je vydání řádu²⁷ z roku 1905, který mj. ustanovil povinnost tvorby vlastního školního řádu s konkrétními formulacemi.

---

²² Vydáný v roce 1805 nazývaný jako Schulkodex. Úplný název řádu zněl Politische Verfassung der deutschen Schulen in den K. K. deutschen Erbstaaten, viz podrobněji KÁDNER, Otakar. Stručné dějiny pedagogiky. Vyd. 3., opr. Praha, 1926. 105 s.

²³ Řád shrnoval všechny vydaná nařízení s doplněnými nově zanesenými předpisy. Organizační řád obsahoval 475 článků, viz podrobněji MORKEŠ, František. Učitelé a školy v proměnách času: (pokus o základní chronologii 1774-1946). 1. vyd. Plzeň: Pedagogické centrum, 1999. 59 s. ISBN 80-7020-051-0.

²⁴ Tělesné tresty na žácích byly tímto školním řádem zcela vyloučeny.

²⁵ Ukázka titulky Řádu školního a vyučovacího pro obyčejné školy obecné je uvedena v příloze 2 této diplomové práce.

²⁶ Tímto zavedením dostaly školní řády pro navazující stupeň vzdělání nad povinnou školní docházkou (střední a vyšší stupeň), odlišnou pravomoc v uplatňování kázeňského opatření pro vyloučení žáka.

²⁷ Ukázka titulky Řádu školního a vyučovacího pro školy obecné a měšťanské je uvedena v příloze 3 této diplomové práce.

Ten měl více zabezpečit výchovnou oblast a větší interaktivní činnost učitelů na žáka včetně spolupráce s rodiči²⁸. Takto koncipovaný řád se stal na dlouhou dobu jakýmsi vodítkem pro vytvoření vlastních interních organizačních řádů pro řádný chod školy. Po dlouhou dobu se tak stal řádem konečným až do vzniku první republiky v roce 1918.

1.3. Podoba školních řádů po době vzniku první republiky

V době vzniku Československé republiky v roce 1918 byla oblast vzdělání odkázána na nařízení a vydané školní řády ještě z dob Habsburské monarchie. Bylo zapotřebí vytvořit školní řád pro nově zavedené poměry v republice. Takový dokument si pak mohly školy začlenit do svých interních školních řádů. Posílena měla být hlavně mravní výchova, resp. chování žáků i mimo školu.

To se povedlo až v roce 1937, kdy nabyl účinnosti dlouho očekávaný školní řád²⁹ pro úpravu vyučovacích a výchovných pravidel. Tento školní řád mimo jiné zamezuje sociálně patologickým jevům³⁰. Tímto se řád odlišoval od těch předchozích.

Mimo školní řády se vydávaly i nařízení z různých pracovních činností (oblastí), kde bylo zapotřebí zabezpečit mravní výchovu žáků, např. v dopravních prostředcích, na veřejnosti nebo při návštěvě společenského zařízení. To mělo sice nepřímý vliv na uplatnění školního řádu vůči žákům, ale na druhé straně zde byl posilující efekt pro eliminování nežádoucího chování žáků ve veřejném prostoru.

Takto obsahově zabezpečené řády byly používány až do další změny ve společnosti, tj. do roku 1948.

---

²⁸ Tento řád posiluje výchovnou funkci ve školách a zabezpečuje do tohoto procesu více zařadit rodiče žáka v otázkách spolurozhodování o kázeňských přestupcích.

²⁹ Ukázka titulky Školního a vyučovacího řádu pro školy obecné i měšťanské i pro školy (třídy) pomocné je uvedena v příloze 4 této diplomové práce.

³⁰ Nežádoucí jevy klasifikované jako porušení sociálních, mravních a právních norem jako je např. kriminalita, závislost (alkohol, drogy, aj.), apod.

1.4. Podoba školních řádů po roce 1948 do pádu komunistického režimu v roce 1989

Jediným řádem, který byl vydán pro úpravu vzdělání po roce 1948 byla norma o úpravě jednotného školství³¹. Ostatní formulace se již týkaly postupně nastávajících změn ve společnosti ve prospěch nedemokratického režimu. Školní řády byly vydávány interně pro jednotlivé stupně škol.

Školní řád jako pojem byl zaveden až v 80. letech 19. století. Zde sehrál hlavní úlohu k výchově v socialistickém zřízení. Dokument³² obsahoval i odkaz k úpravě některých poměrů na středních školách. Předchozí školní řády, resp. normy, vždy zohledňovaly úroveň primárního vzdělávání.

1.5. Úprava školních řádů v historickém kontextu pro sekundární oblast vzdělávání

Školní řády sloužily především k utužení morálních hodnot žáků a při překročení stanovených pravidel vyvozovaly kázeňská opatření. Čím vyšší školní stupeň vzdělání, tím výraznější byl sankční postih při uplatnění školního řádu na žáka.

Základní řád pro úpravu vzdělání na středních školách byl předpis³³ z roku 1776. Tento řád obsahoval i pojednání o kázeňských trestech. O rok později byl vydán školní řád³⁴, který mj. v sobě obsahoval i kázeňské řády. Oba školní řády byly vybrány Marií Terezií k utvoření základu školství v habsburské monarchii.

Školní řády se postupně upřesňovaly a vhodně doplňovaly dle společenských jevů doby. Tyto úpravy spočívaly např. ve vydaných nařízeních, dekretech, aj.

---

³¹ Zákon č. 95/1948 Sb., o základní úpravě jednotného školství (školský zákon).

³² Vyhláška Ministerstva školství ČSR č. 123/1984 Sb., o základní škole.

³³ Dvorní dekret z 10. 8. 1776 o úpravě délky studia, zkoušek a personálních otázek (název dekretu v překladu Nové zřízení středních škol).

³⁴ Anonymischer Plan z r. 1777.

Příkladem byl např. vydaný císařský dekret z r. 1781, který nově zavedl tzv. disciplinární řád a vhodně tak rozšířil původní vydané školní řády.

Tento řád již využíval sankce udělené žákům za jednotlivé školní přestupky. Konkrétně se jednalo o dochvilnost při zahájení školního dne, chování k učitelskému sboru nebo udržování svěřených pomůcek (knihy, sešity, aj.). Také se evidovaly prohřešky žáků, např. pozdní příchody. Řád dále využíval i přísnější potrestání žáka, a to formou vyloučení ze školy³⁵.

Pro ucelenost školních řádů, které byly doposud vydány včetně všech nařízení, výnosů a dekretů byl v roce 1808 vydán souhrnný řád pro střední oblast vzdělávání s názvem *Gymnasial Codex*³⁶.

1.5.1 Kázeňská opatření - Hasnerova reforma

V monarchii byla úprava školní disciplíny prioritou. Důkazem je množství vydaných školních předpisů, často i nespécifikovaných, zda jde o řády pro základní nebo navazující střední a univerzitní školy.

Pro zásadní úpravu školních řádů sehrála roli tzv. Hasnerova³⁷ reforma v roce 1869 v oblasti kázeňských trestů. Zásadní opatření přinesl v kázeňském trestání zákaz tělesných trestů³⁸. Z dalších opatření se zavedly napomenutí (výstrahy), důtky, aj. Hausnerova reforma měla vliv zejména na základní a střední školy. Následně byla doplněna Disciplinárním řádem moravských a českých škol.

---

³⁵ Disciplinární řád zavedl vyloučení nejenom ze školy, ale také nabízel možnost žákovi zamezit se dál vzdělávat i v ostatních školách.

³⁶ Ten mj. zavedl nově šestiletá gymnázia.

³⁷ Leopold Hasner von Artha. V letech 1867 – 1870 ministr kultu a vyučování.

³⁸ Zákaz tělesných trestů na středních školách byl aplikován až v letech 1873 – 1874 a to Disciplinárním řádem moravských a českých škol.

Podle těchto řádů je střední škola založena nejen na získání poznatků, ale i na výchovném působení na žáky³⁹. Zde se objevuje první myšlenka výchovně vzdělávacího procesu, která byla i nadále odborně rozvíjena až do současnosti.

1.5.2 Disciplinární řády - Marchetova⁴⁰ reforma

Zakládala se na výnosech a nařízeních vztahujících se k vydaným školním řádům. Byla tou poslední⁴¹ reformou monarchie v oblasti uzákonění kázeňských a vyučovacích norem. Pro utváření žáka po kázeňské stránce nepřinesla nic nového. Vydané Disciplinární řády zůstaly nadále v platnosti.

Pro velký počet vydaných předpisů byly před Marchetovou reformou sepsány normy, které měly zásadní vliv na sestavení školního řádu. Autorem spisu byl Antonín Šetelík⁴².

Disciplinární řády se tak staly na dlouhou dobu součástí vydaných předpisů. Později se začaly přímo začleňovat do školních řádů u jednotlivých typů škol.

---

³⁹ Viz podrobnější pojednání v monografii ŘEZNIČKOVÁ, Kateřina. Študáci a kantoři za starého Rakouska: české střední školy v letech 1867-1918. 1. vyd. Praha: Libri, 2007. 215 s. Otazníky našich dějin; sv. 14. ISBN 978-80-7277-163-9.

⁴⁰ Viz podrobnější pojednání v článku POTŮČEK, Jiří. Marchetova reforma z let 1908-1910. Reformy české střední školy se zřetelem k vyučování matematice. Učitel matematiky. Praha: Jednota českých matematiků a fyziků, 1995, 3(4), 47-51. ISSN 1210-9037.

⁴¹ Reforma byla zahájena v roce 1908.

⁴² Viz podrobněji v monografii ŠETELÍK, Antonín, ed. Sbíрка normalí, platných pro české školy střední. Praha: Ústř. spolek čes. profesorů, 1902. 948, XLVI s.

2. Aspekty školního řádu vůči adresátům včetně jeho vazeb

Tvorba školních řádů dle předchozího šetření⁴³ je plně v kompetenci školských zařízení. Zavedení takového školního dokumentu včetně jeho povinného obsahu je na jedné straně dáno zákonným ustanovením⁴⁴ a na straně druhé určitou dispozitivností pravidel (norem) dle druhu a typu školy.

Školní řád a jeho zavedení do výchovně vzdělávacího systému dané školy je klíčovým faktorem pro utváření následných interakcí mezi učitelem a žákem. Stanovená pravidla usilují o optimálně nastavené podmínky s důrazem na profesní a duševní rozvoj žáka. V rámci zohlednění individuálních potřeb žáků je školní řád sestaven tak, aby byl srozumitelný, určoval jasná pravidla a zajišťoval žákům bezpečné místo pro vzdělávání.

Škola má jasně nastavená efektivní pravidla a mechanismy a funguje podle pravidel umožňujících komunikaci a participaci všech aktérů [4]. Pokud je školní řád zpracován vyváženě, umožňuje rozvíjet dobré vztahy a na osobnost jedince má pozitivní vliv.

Školní řád je sice právním dokumentem, který zavazuje adresáty⁴⁵ k jeho naplňování, ale více než striktní vymáhání pravidel je zde uplatňována zásada „musíme se dohodnout“.

V následujících podkapitolách budou formulována kritéria očekávání jednotlivých adresátů vůči školnímu řádu. Budou tak určeny vzájemné vazby

---

⁴³ PEJZL, JAROSLAV. Školní řád a jeho zavedení do systému školy. Praha: ČVUT, 2017. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

⁴⁴ Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

⁴⁵ Žák, učitel a zákonný zástupce (rodič).

a aspekty pro možnou volbu otázek do níže uvedeného dotazníkového šetření⁴⁶ této diplomové práce.

2.1. Formulace kritérií z pohledu žáka

Školské zařízení je z pohledu žáka složitý systém a často je problém se v něm zorientovat⁴⁷. Žáci se zde setkávají se zavedenými pravidly korespondující se školním řádem. Do jejich životů ale vstupují také pravidla, která jsou dodržována, ale nikde nejsou uvedena⁴⁸. Získání takových informací se tak děje prostřednictvím spolužáků, učitelů a dalších zaměstnanců školy⁴⁹.

V tomto okamžiku se začínají u žáků projevovat souhlasy a nesouhlasy se zavedenými pořádky na škole a přijetí nastavených pravidel záleží na celkovém klimatu školy.

Dost často jsou žáci zmateni z protichůdných požadavků jednotlivých učitelů a stejně jako rodiče nerozumí např. systémům hodnocení nebo nastaveným pravidlům komunikace se školou [4]. Tento jev se bude primárně vyskytovat spíše u nastupujících ročníků. V ostatních vyšších ročnících se bude pomalu vytrácet.

Z pohledu pedagogického a psychologického poznávání žáka budou tak vůči školnímu řádu aktivnější právě první a druhé ročníky⁵⁰. Kromě edukace žáka bude také záležet na jeho sociálním postavení v prostředí školy.

V rámci pedagogické diagnostiky potřebujeme rozklíčovat jedinečnost každého žáka. Proto je zapotřebí porozumět jeho osobnostním zvláštnostem, dokonce i rodinným souvislostem [5].

---

⁴⁶ Anonymní odpovědi adresátů v dotazníku na uplatňovaný školní řád ve školském zařízení Moravská střední škola v Olomouci.

⁴⁷ Poznatek na základě osobních rozhovorů se žáky školy.

⁴⁸ Tzv. nepsaná pravidla umožňující dotvářet organizaci školy, např. být ve škole o 10 minut včas, aj.

⁴⁹ Např. školník nebo uklízečka.

⁵⁰ Vysledováno na uplatňovaných represivních opatřeních vůči žákům na základě školního řádu ve školském zařízení Moravská střední škola v Olomouci.

Bližší analýza podmínek ovlivňující osobnost jedince školním řádem vyplyne z předmětného šetření uvedené v kapitole 5.

2.2. Formulace kritérií z pohledu učitele

Role učitele v této vazbě je nejdůležitějším článkem. Učitel uplatňuje na žáka „pravidla hry“ stanovené školním řádem prostřednictvím svého učitelského taktu⁵¹. Působí tak v rámci svých pedagogických kompetencí.

Učitel má přímý vliv na žákovu motivaci a má předpoklady odstranit možné rozpory ve vnímání školního řádu jako negativního prvku. Svým postojem může vytvářet pomyslný „most“ mezi žákem a rodičem a může tak lépe ovlivnit žákovu možné pozitivní vnímání k určeným pravidlům, resp. k předkládanému školnímu řádu.

V rámci vzájemného soužití ve škole je učitel právě tím, kdo může žákům přeformulovat srozumitelným jazykem jednotlivá ustanovení školního řádu.

Většina učitelů v praxi bude zřejmě vytvářet pravidla soužití ve třídě spolu se žáky⁵². Budou-li je žáci brát za své a budou-li rozumět každému pravidlu, které si zformulují, tak se sami žáci budou starat o to, aby pravidla byla dodržována [4].

2.3. Formulace kritérií z pohledu rodiče⁵³

Zázemí žáka je velmi důležité. Rodiče utvářejí jednu ze složek pro příznivé klima v rodinném kruhu. Pokud žák přichází z nepříznivého prostředí, dává to

---

⁵¹ Viz pojednání o pedagogickém taktu od profesorky Sabiny Sechter, působící na Univerzitě v Salcburku. Dostupné na World Wide Web: <https://www.schoeningh.de/view/title/51980#showmorecontent>.

⁵² V rámci osobního šetření po vybraných středních školách v rámci zpracování bakalářské práce.

⁵³ Zákonného zástupce.

většinou ve školním prostředí najevo právě nevolí se podřídit jakýmkoliv stanoveným pravidlům⁵⁴, tedy i školnímu řádu.

Postoje rodičů pak bývají různorodé, ale většinou odráží širší souvislosti předchozího i současného života dítěte v jeho pozitivním či negativním osobnostním rozvoji.

Rodiče ke školnímu řádu v této vazbě zaujímají spíše postoj jako k legislativnímu nástroji pro nárokování svých potřeb. Jedna z potřeb, která může ovlivnit vazbu od rodičů ke školnímu řádu může být například „za jakých podmínek bude jejich dítě realizovat vzdělání v dané škole“. V tomto případě se postoj rodičů ke škole bude odvíjet od jasně formulovaných pravidel ve školním řádu.

V praxi se většinou setkáváme s rodiči, kteří jsou s něčím nespokojeni. Proto je vhodné nastavit komunikační mechanismy a zanést je do školního řádu. Rodiče pak budou vědět v jaké záležitosti se na koho obrátit a jak ji efektivně řešit.

Školní řád je tedy pro rodiče základním dokumentem pro oblast práv a povinností. Jednání podle řádu se většinou uskutečňuje ve spojitosti s rodiči a to do doby, než žák dosáhne zletilosti.

2.4. Formulace kritérií v souhrnné vazbě učitel-žák-rodiče

Škola funguje podle jasných pravidel umožňující komunikaci a participaci všech aktérů. Má jasně nastavená efektivní pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti školy (školní řád a další vnitřní předpisy) v souladu s právními předpisy a koncepcí a strategií rozvoje školy [4].

Školní řád musí být srozumitelný pro všechny tři zainteresované strany. Dobré klima spolu s utvářením dobrých vztahů určuje jaká pravidla budou obsažena ve školním řádu.

---

⁵⁴ Dle vlastního šetření. Z této skupiny existují i výjimky. V podstatě jde o žákovo postavení v žebříčku socioekonomické úrovně rodiny.

Společné pojitko pro učitele a rodiče je uskutečňování a spolupůsobení v oblasti výchovy a vzdělávání. Tím, pro koho je výchovně vzdělávací proces určen je pak samotný žák. Žádné ustanovení ve školním řádu nemůže nahradit naslouchání, názory a otevřenou diskusi nebo neformální rozhovor.

Pravidla ve školním řádu mohou pomoci k udržení linie pro nevybočení z morálních hodnot a zásad určených naší společností, ale na druhou stranu mohou u jedince vyvolat nedůvěru ve spravedlivé rozhodování s následkem budoucího konfliktu s jakýmkoliv nařízením nebo stanoveným pravidlem.

V rámci šetření v této diplomové práci jde o stanovení takových pravidel, které dopadají negativně a mohou ovlivnit budoucí žákovo osobnostní vnímání takových nařízeních či předpisů.

3. Analýza na vymezeném vzorku adresátů školního řádu Moravské střední školy v Olomouci

Předmětná diplomová práce má za cíl provést šetření vlivu působení školního řádu na žáka, učitele a rodiče s podrobným popisem vzájemných vazeb za pomoci užití explorativní⁵⁵ metody. Informace k vyhodnocení a učinění závěru budou získány dotazníkovým šetřením s případným doplňujícím osobním rozhovorem.

K dosažení hlavního cíle práce a *nalezení odpovědi na stanovenou hypotézu* pomohou další dvě doprovodné otázky:

[1] Jak může školní řád ovlivnit osobnost žáka ve výchovně vzdělávacím procesu?

[2] Jak samotní adresáti vnímají dopad školního řádu na svoji osobu?

3.1. Vybraný vzorek adresátů (respondentů) školního řádu a užitá strategie pro tvorbu a vyplněnost dotazníků

V empirické části práce v rámci kvantitativního šetření byly vymezeny počty respondentů tak, aby odpovídaly statistickému zastoupení pro vyhodnocení vazby učitel – žák – rodič.

Pro každého adresáta byl sestaven jednoduchý dotazník⁵⁶ obsahující 7 otázek. Formulace otázek do dotazníkového šetření byla volena s ohledem na aktuální konstrukci školního řádu⁵⁷ Moravské střední školy v Olomouci se snahou najít společný průsečík dopadu pravidel na žáka školy.

---

⁵⁵ Metoda patří v pedagogické metodologii k nejčastěji používaným, a to hlavně k získávání dat většího rozsahu. Adresáti (respondenti) jsou zkoumáni na základě subjektivních výpovědí.

⁵⁶ Viz podkapitola 3.1.2.1., 3.1.2.2. a 3.1.2.3 diplomové práce.

⁵⁷ Viz příloha 5 této diplomové práce.

Školské zařízení Moravská střední škola v Olomouci je soukromá škola s kapacitou pro 650 žáků⁵⁸. Počet žáků, který v současnosti studuje na škole je cca 330 žáků. Počet pedagogických pracovníků je 35.

V dotazníkovém šetření byli osloveni žáci prvního, druhého a třetího ročníku v celkovém počtu 250 žáků. Čtvrté ročníky se šetření vzhledem k již výše uvedenému⁵⁹ neúčastnily. Školní řád ovlivňuje především nastupující ročníky a s vyššími ročníky se pomalu ovlivnitelnost a dopady na žáka ztrácí⁶⁰.

Dále byly sestaveny dotazníky pro rodiče a učitele se stejným počtem otázek. K formulaci otázek bylo přistupováno obdobně jako u žáků, tj. se zaměřením na školní řád a působení pravidel na žákovu osobnost.

Pro zajištění legislativního opatření týkající se zpracování osobních údajů⁶¹ bylo šetření provedeno anonymním způsobem. To také napomohlo tomu, že samotní adresáti se nebáli dotazník vyplnit a odevzdat v tištěné⁶² podobě.

Zvolení „papírové formy“ dotazníků u adresátů bylo cílené. Žáci otázky obsažené v dotazníku mohli vyplnit ihned a nemuseli čekat na elektronické vyplnění a odeslání. Dotazníky u žáků byly vyplněny převážně v třídnických hodinách. U rodičů byla zvolena strategie vyplnění za jejich přítomnosti ve škole, např. při příležitosti účasti na třídních schůzkách. Učitelé vyplnili dotazníky, a to většinou při osobním kontaktu s autorem diplomové práce.

V rámci upřesnění otázek také docházelo k osobním rozhovorům se žáky a rodiči nad problematikou školního řádu. Řada postřehů byla zanesena do interpretace výsledků z dotazníkové šetření⁶³.

---

⁵⁸ Dle výroční zprávy školy, viz World Wide Web:

http://www.moravskastredni.cz/media/56/Vyrocn%C3%AD_zprava%20za%20rok%202018-2019.pdf

⁵⁹ Viz podkapitola 2.1 Formulace kritérií z pohledu žáka, v odstavci 3 na str. 20 této diplomové práce

⁶⁰ Viz PEJZL, Jaroslav. Školní řád a jeho zavedení do systému školy. Praha: ČVUT, 2017. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

⁶¹ GPDR

⁶² Od elektronické formy dotazníku bylo upuštěno. Podle zkušeností by někteří žáci nevěnovali patřičnou pozornost k vyplnění otázek a „slepě“ by pouze zatrhávali odpověď bez toho, aniž by si uvědomovali řádně otázku. U papírové formy toto málokdy nastává.

3.1.1. Struktura dotazníku a dotazníkové položky

Pro sestavení otázek bylo zapotřebí na základě předchozí provedené analýzy⁶⁴ nalézt nejproblematictější pasáže ve školních řádech, které způsobují možnou ovlivnitelnost či zásah do osobnostních práv žáka.

U volby dotazníku jde zejména o vyhodnocovací formu⁶⁵ jako nástroje k hromadnému a poměrně rychlému zjišťování informací o znalostech, názorech nebo postojích dotazovaných osob k aktuální nebo potenciální skutečnosti prostřednictvím písemného dotazování se [6].

Výše uvedené udává zjištění tzv. vnějších jevů⁶⁶. Pro naše účely bylo zapotřebí zjistit kromě vnějších vlivů, také vlivy vnitřní⁶⁷. To vyžaduje zvýšenou pozornost při interpretaci dat. Především zachování objektivity⁶⁸ při vyhodnocování.

Volba struktury dotazníku zahrnuje [6]:

- Vstupní informace (motivace k vyplnění, informace o anonymitě, aj.);
- Věcné položky (konstrukty otázek, tvorba obsahu hypotézy);
- Kontrolní položky (věrohodnost jednotlivých odpovědí);
- Funkcionální psychologické položky (strukturovaný koncept položek);
- Závěrečné informace (kontrola vyplněnosti, poděkování).

Užitá forma a druh dotazníkových položek [6]:

- Podnětová tvrzení (žádost o souhlas nebo nesouhlas);

---

⁶³ Viz kapitola 5 této diplomové práce.

⁶⁴ PEJZL, Jaroslav. Školní řád a jeho zavedení do systému školy. Praha: ČVUT, 2017. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

⁶⁵ Pro potřeby diplomové práce jde o diagnostický nástroj k zjištění informací.

⁶⁶ Například zjišťování používaných výukových cílů, způsoby organizace výuky, řízení kvality výuky, aj.

⁶⁷ Hodnotové postoje žáka, motivace a citové stavy, zážitky, aj., viz monografie CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. 254 stran. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5326-3.

⁶⁸ Data získaná z dotazníkového šetření musí být objektivně měřitelná oproti subjektivnímu vnímání zpracovávané problematiky.

- Uzavřené položky (forma dichotomická⁶⁹).

3.1.2. Konstrukce dotazníku

Formulace otázek byla uzpůsobena žákům, rodičům a učitelům tak, aby mohlo dojít po vyhodnocení sběru dat k vzájemné interpretaci. Otázky byly položeny jednoznačně a vyloučeny byly otázky sugestivního charakteru⁷⁰.

V případě, že odpovědi bylo zapotřebí upřesnit (na základě věrohodnosti odpovědí v dotazníku) došlo u respondenta na individuální interview⁷¹. To umožnilo vhodnou interakční metodou využít navázání kontaktu s respondentem, např. neverbální reakce při dotazování, aj. Této možnosti u předmětného dotazníkového šetření bylo využito pouze výjimečně.

Adresáti (respondenti) měli možnost spolu s dotazníkem mít i kopii aktuálního školního řádu. V úvodní administraci bylo vysvětleno, jak k dotazníku přistupovat⁷² včetně toho jakým způsobem opravovat chybně zaznačené položky.

3.1.2.1 Tvorba otázek pro žáky

Při tvorbě otázek v této kategorii se akcentovalo to, že žák je jedinečná osobnost⁷³ a proto je zapotřebí porozumět jeho osobnostním zvláštnostem, dokonce i rodinným souvislostem, jinak se zvyšuje pravděpodobnost, že vzdělávací výsledky nebudou u konkrétního žáka odpovídat jeho možnostem [5].

Žák odpovídá na otázky pouze ANO – NE. Jde o uzavřené položky s formou dichotomickou, kde odpověď nedovoluje respondentovi vybočit. Otázky pod položkou 1 a 4 jsou kontrolními položkami.

---

⁶⁹ Výběr pouze ze dvou možných alternativ, např. ano - ne, souhlasím – nesouhlasím.

⁷⁰ Otázka napovídá, jak má respondent odpovědět.

⁷¹ Rozhovor pouze zpřesnil vyplněný dotazník u daného respondenta.

⁷² Např. vzpomenout si na poslední porušení pravidel a z toho plynoucí sankce, nebo vnitřní pocit při udělení kárného (disciplinárního) opatření, aj.

⁷³ Podle zákonného předpisu č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Předkládané otázky žákovi:

1. Je pro tebe školní řád dokument, který je užitečný a pomůže ti ve svízelných situacích nebo při řešení školních problémů?
2. Byl jsi někdy sankcionován (potrestán) školním řádem?
3. Byla udělená sankce (potrestání) nepřiměřená nebo nespravedlivá? **Pozn.:** *v případě, že si nebyl řádem nijak sankcionován, otázku nevyplňuj!*
4. Je školní řád pro tebe a tvoje spolužáky dobře sestaven?
5. Využil jsi během tvého působení na škole ustanovení ze školního řádu, které se týkalo práva na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitneš v nesnázích nebo problémové situaci?
6. Požádal jsi někdy během tvého působení na škole o pomoc před fyzickým nebo psychickým násilím, nedbalým zacházením, zneužíváním nebo urážením?
7. Zasahuje školní řád negativně do tvého životního postoje nebo potlačuje tvoje „já“ (příkladem může být omezení nošení určitého oblečení nebo úpravy svého vzhledu, aj.)?

3.1.2.2 Tvorba otázek pro rodiče

Při sestavování otázek pro tuto kategorii se vycházelo z předpokladu, že rodiče i školní prostředí mohou zohlednit faktory, které přispívají ke vzniku, a to jak pozitivnímu, tak i negativnímu ovlivnění problémů a postojů žáka [5].

Rodiče odpovídají na otázky pouze ANO – NE. Jde opět o uzavřené položky s formou dichotomickou, kde odpověď nedovoluje respondentovi vybočit. Otázky pod položkou 1 a 4 jsou kontrolními položkami.

Předkládané otázky rodičům:

1. Představuje pro vás školní řád dokument (nástroj), který pomůže při řešení různých školních záležitostí?

2. Museli jste jako zákonní zástupci svého dítěte řešit provinění vůči školnímu řádu?
3. Byla udělena sankce pro vaše dítě spíše demotivující, ubližující a neřešila podstatu problému? *Pozn.: v případě, že vaše dítě nebylo nijak sankcionováno, otázku nevyplňujte!*
4. Máte za to, že školní řád zohledňuje potřeby žáků a učitelů?
5. Využili jste někdy možnosti podle školního řádu vyslovit a hájit svůj názor nebo uplatňovat svá práva, která jsou v souladu s obecně platnými právními předpisy a vnitřními předpisy školy?
6. Požádali jste někdy o pomoc školu v otázkách spojených s výchovou a vzděláváním svého dítěte?
7. Ovlivnil někdy školní řád vaše dítě natolik, že jste museli dodatečně vysvětlit postup školy (např. uplatněné pravidlo vaše dítě nechtělo přijmout nebo nepochopilo co dané pravidlo znamená)?

3.1.2.3 Tvorba otázek pro učitele

Pro sestavení otázek pro učitele byla využita znalost související vzájemné interakce mezi učitelem a žákem, a to v oblasti odměňování nebo trestání. Základem bylo využití poznatků v sociálně-psychologických momentů⁷⁴ (komunikací mezi žákem a učitelem).

Učitelé odpovídají na otázky pouze ANO – NE. Jde o uzavřené položky s formou dichotomickou, kde odpověď nedovoluje respondentovi vybočit. Otázky pod položkou 1 a 4 jsou kontrolními položkami.

---

⁷⁴ Více v monografii MAREŠ, Jiří a KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Komunikace ve škole. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1995. 210 s., obr. příl. ISBN 80-210-1070-3.

Předkládané otázky učitelům:

1. Je dokument školního řádu dobrým nástrojem, kterým lze dosáhnout uzpůsobení žáka ve škole (dodržování pravidel, odměňování a trestání, aj.)?
2. Uplatnil/a jste někdy na žáka školní řád v oblasti sankcionování (trestání)?
3. Bylo podle vás uplatněné pravidlo (trest) dostačující k nápravě nebo změně žákova budoucího chování? *Pozn.: v případě, že jste zatím žádného žáka nesankcionoval/a, otázku nevyplňujte!*
4. Myslíte si, že školní řád je represivní nástroj určený k potlačení nežádoucího chování u žáka a současně motivujícím nástrojem k dodržování dohodnutých pravidel?
5. Zaznamenal/a jste od žáků nebo rodičů zásah do svého soukromí (např. žáci pořizovali zvukový nebo obrazový záznam a šířili jej na sociálních sítí)?
6. Odmítl vám někdy žák uposlechnout stanovená pravidla podle školního řádu v hodině nebo o přestávkách?
7. Mluvíte se žáky o nastavených pravidlech ve školním řádu (např. o jejich logičnosti, případně absurdnosti, aj.)?

4. Výsledky šetření vlivu působení školního řádu na žáka, učitele a rodiče

V rámci analýzy bylo podrobena dotazníkovému šetření celkem 275 respondentů⁷⁵ z plánovaných 385. V rámci vyhodnocení a validity dat bylo tedy dosaženo hodnoty 71 % ze všech oslovených respondentů. To plně dostačuje k vyhodnocení provedeného šetření.

Hlavním zdrojem dat byly odevzdané dotazníky od žáků. Dotazníky od učitelů a rodičů slouží pouze k rozšiřující interpretaci předmětného šetření.

4.1. Vyhodnocení dotazníkového šetření u žáků

Uvažovaný počet pro zařazení do dotazníkového šetření byl původně v kategorii žáků zamýšlen v počtu 250⁷⁶. V rámci toho, že někteří žáci se šetření nechtěli účastnit⁷⁷ (i přes možnost anonymního odevzdání) se výběr zúžil na počet 185 žáků.

V tabulce na str. 32 je vyhodnocení otázek položených žákům v dotazníkovém šetření.

4.2. Vyhodnocení dotazníkového šetření u rodičů

Počet oslovených rodičů s předchozím příslibem k účasti na dotazníkovém šetření byl původně 100. Z tohoto počtu odevzdalo nakonec vyplněný dotazník 60.

Tabulka vyhodnocení otázek pro rodiče je uvedena na str. 33.

---

⁷⁵ Adresáti byli z řad žáků, rodičů a učitelů školského zařízení Moravská střední škola v Olomouci. Počet odevzdaných dotazníků od žáků - 185 z plánovaného počtu 250, od učitelů – 30 z plánovaného počtu 35 a od rodičů – 60 z plánovaného počtu 100.

⁷⁶ Počet byl volen s ohledem na počet žáků v prvních a druhých, popř. třetích ročnících bez ohledu na rozdělení studijního či učebního oboru.

⁷⁷ Důvodem neúčasti byla obava žáka o jeho identifikaci na základě odpovědí v dotazníkovém šetření.

Tabulka 1 Vyhodnocení otázek – žák

ČÍSLO	ZNĚNÍ OTÁZKY	POČET ODPOVĚDÍ	
		ANO	NE
1	Je pro tebe školní řád dokument, který je užitečný a pomůže ti ve svízelných situacích nebo při řešení školních problémů?	136	49
2	Byl jsi někdy sankcionován (potrestán) školním řádem?	62	123
3	Byla udělená sankce (potrestání) nepřiměřená nebo nespravedlivá? <i>Pozn.: v případě, že si nebyl řádem nijak sankcionován, otázku nevyplňuj!</i>	18	44
4	Je školní řád pro tebe a tvoje spolužáky dobře sestaven?	141	44
5	Využil jsi během tvého působení na škole ustanovení ze školního řádu, které se týkalo práva na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitneš v nesnázích nebo problémové situaci?	42	143
6	Požádal jsi někdy během tvého působení na škole o pomoc před fyzickým nebo psychickým násilím, nedbalým zacházením, zneužíváním nebo urážením?	61	124
7	Zasahuje školní řád negativně do tvého životního postoje nebo potlačuje tvoje „já“ (příkladem může být omezení nošení určitého oblečení nebo úpravy svého vzhledu, aj.)?	19	166

Pozn.: otázka č. 3 je početně provázaná s otázkou č. 2. Počet sankcionovaných u otázky 2 se automaticky rozděluje do otázky 3 na odpovědi podle volby respondentů na ANO/NE. Dále počet odpovědí u jednotlivých otázek (kromě otázky 3) musí dát kontrolní číslo 185 (počet skutečně dotazovaných žáků).

Tabulka 2 Vyhodnocení otázek – rodiče (zákonný zástupce)

ČÍSLO	ZNĚNÍ OTÁZKY	POČET ODPOVĚDÍ	
		ANO	NE
1	Představuje pro vás školní řád dokument (nástroj), který pomůže při řešení různých školních záležitostí?	42	18
2	Museli jste jako zákonní zástupci svého dítěte řešit provinění vůči školnímu řádu?	34	26
3	Byla udělena sankce pro vaše dítě spíše demotivující, ubližující a neřešila podstatu problému? <i>Pozn.: v případě, že vaše dítě nebylo nijak sankcionováno, otázku nevyplňujte!</i>	25	9
4	Máte za to, že školní řád zohledňuje potřeby žáků a učitelů?	40	20
5	Využili jste někdy možnosti podle školního řádu vyslovit a hájit svůj názor nebo uplatňovat svá práva, která jsou v souladu s obecně platnými právními předpisy a vnitřními předpisy školy?	3	57
6	Požádali jste někdy o pomoc školu v otázkách spojených s výchovou a vzděláváním svého dítěte?	1	59
7	Ovlivnil někdy školní řád vaše dítě natolik, že jste museli dodatečně vysvětlit postup školy (např. uplatněné pravidlo vaše dítě nechtělo přijmout nebo nepochopilo co dané pravidlo znamená)?	32	28

Pozn.: otázka č. 3 je početně provázaná s otázkou č. 2. Počet provinění u otázky 2 se automaticky rozděljuje do otázky 3 na odpovědi podle volby respondentů na ANO/NE. Dále počet odpovědí u jednotlivých otázek (kromě otázky 3) musí dát kontrolní číslo 60 (počet skutečně dotazovaných rodičů).

4.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření u učitelů

Pro lepší interpretaci k vyhodnocení dotazníkové šetření byli osloveni i učitelé. Z celkového počtu 35 pedagogů vyplnilo dotazník 30 z nich.

Tabulka vyhodnocení otázek pro učitele je uvedena na str. 36.

4.4. Vyhodnocení dotazníkové šetření - souhrn

V rámci pedagogického šetření došlo ke zjišťování postojů adresátů školního řádu. Otázky byly svým charakterem zaměřeny na oblast vlivu na žákovo možné ovlivnění dokumentem, který určuje pravidla ve školském zařízení.

Školní řády jako takové obsahují množství informací, se kterými se žák dostane do úzkého kontaktu [7]. Úvaha o samotném školním řádu jako nástroji pro uzpůsobení žákova chování představám školy nebo o samotné funkci a jejím dopadu na žákovo „formování“, se objevila průřezově v zadaných otázkách u každé kategorie.

4.4.1. Respondent - žák

U této kategorie se zúčastnilo 185 žáků z 250, tj. 74 %. V otázce⁷⁸ o prospěšnosti školního řádu na svoji osobu odpovědělo kladně 74 % dotazovaných. Negativní⁷⁹ zkušenost se školním řádem má pak 34 % žáků. Z toho 29 % si myslí, že udělená sankce byla nespravedlivá⁸⁰. Kontrolní⁸¹ otázka v dotazníku pak udává, že 76 % žáků je se školním řádem spokojena. To ověřuje validitu odpovědi na otázku č. 1 o prospěšnosti školního řádu. O praktickém využití školního řádu v rámci osobní pomoci⁸² odpovědělo 23 % žáků. To koresponduje s následující

---

⁷⁸ Otázka č. 1

⁷⁹ Otázka č. 2

⁸⁰ Otázka č. 3

⁸¹ Otázka č. 4

⁸² Otázka č. 5

otázkou⁸³ o pomoci před sociálně patologickými jevy ve škole, kde odpovědělo kladně pouze 33 % dotazovaných. Na otázku negativního zásahu školního řádu do osobního života odpovědělo 10 % respondentů.

4.4.2. Respondent – rodiče (zákonný zástupce)

U této kategorie se zúčastnilo 60 rodičů ze 100, tj. 60 %. V otázce o prospěšnosti⁸⁴ školního řádu je přesvědčeno 70 % dotazovaných rodičů. 57 % zákonných zástupců řešilo provinění⁸⁵ svého dítěte vůči školnímu řádu a 74 % si myslí, že udělené opatření bylo pro jejich dítě demotivující⁸⁶. Kontrolní otázka v dotazníku pak udává, že 67 % respondentů si myslí, že školní řád zohledňuje potřeby žáků a učitelů⁸⁷. To ověřuje validitu odpovědi na otázku č. 1 o prospěšnosti školního řádu. U otázky č. 5 a 6 o praktické využitelnosti školního řádu v otázkách pomoci rodičům se vyslovilo kladně pouze souhrnně 7 % dotazovaných. Naproti tomu v otázce⁸⁸ o dodatečném vysvětlování postupu uplatnění školního řádu na jejich dítě odpověděli souhlasně přes 50 % rodičů.

4.4.3. Respondent – učitel

U této kategorie se zúčastnilo 30 z 35 oslovených učitelů, tj. 86 %. V otázce⁸⁹ o školním řádu jako efektivním nástroji pro uzpůsobení žáka se vyslovilo 100 % dotazovaných učitelů. V oblasti sankcionování⁹⁰ dle školního řádu potvrdilo 73 % respondentů. Z toho v otázce⁹¹ o dostatečnosti uplatněného pravidla na žáka je přesvědčeno 100 % učitelů. Kontrolní otázka číslo 4 (93 % souhlasných odpovědí) pak potvrzuje, že školní řád je přínosným nástrojem pro dodržování pravidel u žáků. Inzultace ze strany žáka na učitele pak potvrzuje v souhrnu 20 % respondentů.

---

⁸³ Otázka č. 6

⁸⁴ Otázka č. 1

⁸⁵ Otázka č. 2

⁸⁶ Otázka č. 3

⁸⁷ Otázka č. 4

⁸⁸ Otázka č. 7

⁸⁹ Otázka č. 1

⁹⁰ Otázka č. 2

⁹¹ Otázka č. 3

Tabulka 3 Vyhodnocení otázek – učitel

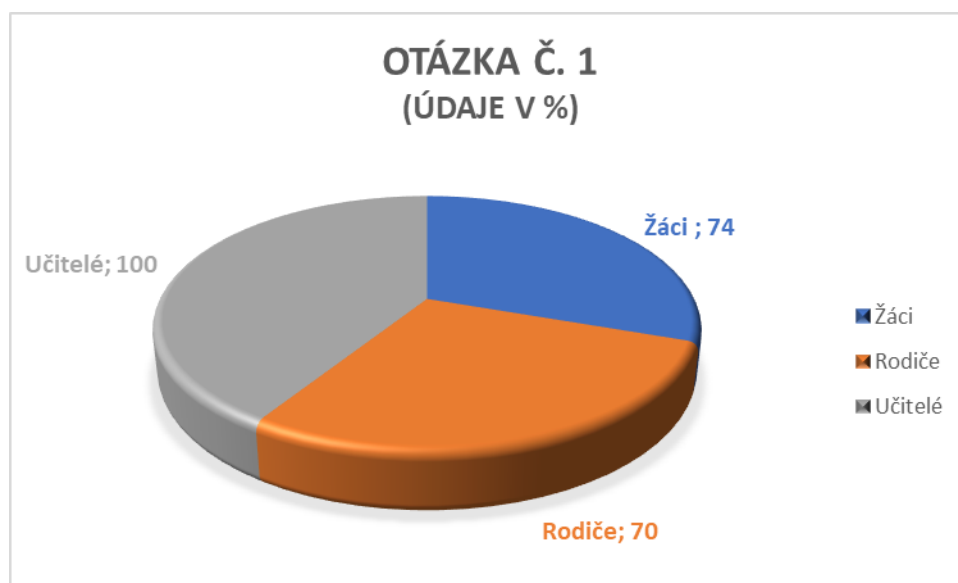
ČÍSLO	ZNĚNÍ OTÁZKY	POČET ODPOVĚDÍ	
		ANO	NE
1	Je dokument školního řádu dobrým nástrojem, kterým lze dosáhnout uzpůsobení žáka ve škole (dodržování pravidel, odměňování a trestání, aj.)?	30	0
2	Uplatnil/a jste někdy na žáka školní řád v oblasti sankcionování (trestání)?	22	8
3	Byla podle vás uplatněné pravidlo (trest) dostačující k nápravě nebo změně žákova budoucího chování? <i>Pozn.: v případě, že jste zatím žádného žáka nesankcionoval/a, otázku nevyplňujte!</i>	22	0
4	Myslíte si, že školní řád je represivní nástroj určený k potlačení nežádoucího chování u žáka a současně motivujícím nástrojem k dodržování dohodnutých pravidel?	28	2
5	Zaznamenal/a jste od žáků nebo rodičů zásah do svého soukromí (např. žáci pořizovali zvukový nebo obrazový záznam a šířili jej na sociálních sítí)?	2	28
6	Odmítl vám někdy žák uposlechnout stanovená pravidla podle školního řádu v hodině nebo o přestávkách?	4	26
7	Mluvíte se žáky o nastavených pravidlech ve školním řádu (např. o jejich logičnosti, případně absurdnosti, aj.)?	29	1

Pozn.: otázka č. 3 je početně provázaná s otázkou č. 2. Počet uplatněného pravidla (trestu) u otázky 2 se automaticky rozděluje do otázky 3 na odpovědi podle volby respondentů na ANO/NE. Dále počet odpovědí u jednotlivých otázek (kromě otázky 3) musí dát kontrolní číslo 30 (počet skutečně dotazovaných učitelů).

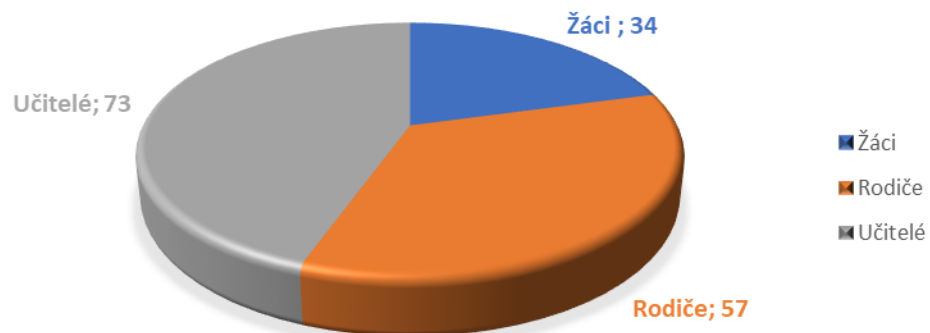
4.4.4. Grafické vyhodnocení respondentů

Dotazy kladené respondentům byly formulovány tak, aby bylo možné je vyhodnotit v rámci stejného pořadového čísla otázky, tj. napříč oslovených adresátů školního řádu. Jde o procentuální přehled odpovědí respondentů u jednotlivých otázek. Přehled zaznamenaných souhlasných (kladných) odpovědí je uveden v následujícím grafickém znázornění.

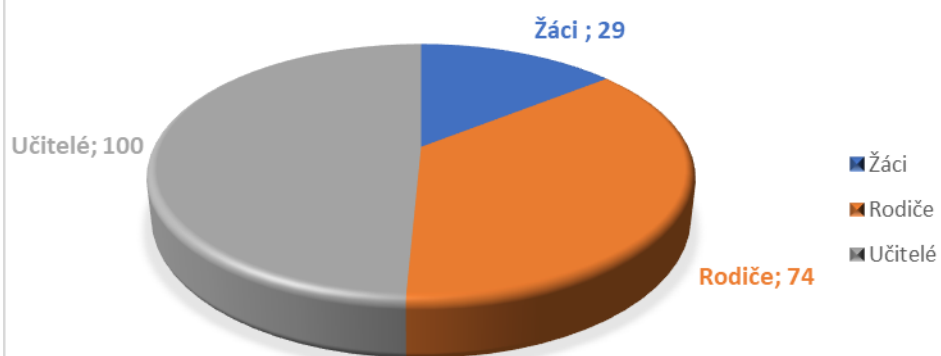
Grafy 1-7   **Procentuální rozložení souhlasných (kladných) odpovědí respondentů pro jednotlivé otázky**

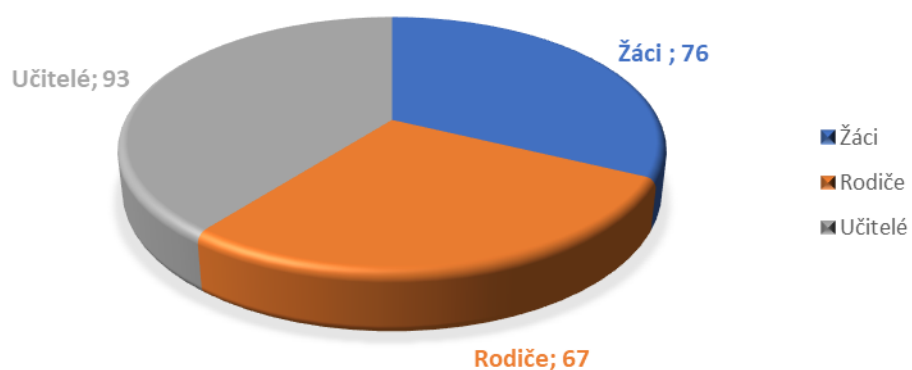
OTÁZKA Č. 2
(ÚDAJE V %)

OTÁZKA Č. 3
(ÚDAJE V %)

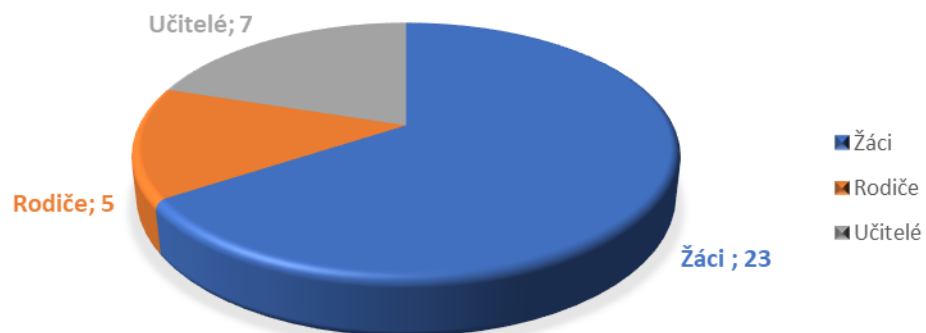

OTÁZKA Č. 4
(ÚDAJE V %)

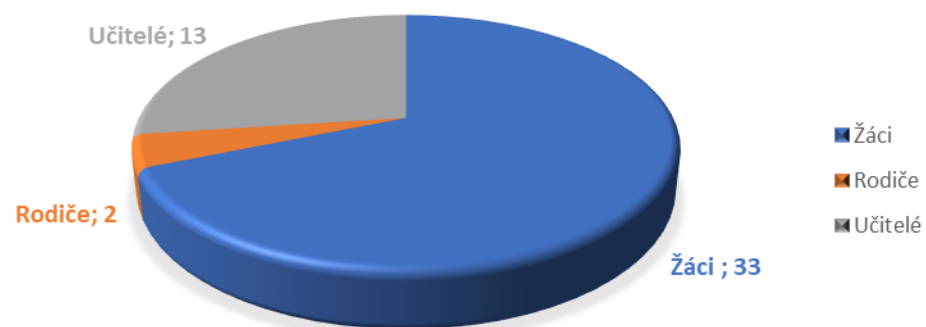

OTÁZKA Č. 5 (ÚDAJE V %)

OTÁZKA Č. 6 (ÚDAJE V %)

OTÁZKA Č. 7 (ÚDAJE V %)

5. Interpretace zjištěných dat

Z výše uvedeného dotazníkového šetření vyplývá, že působení školního řádu na rozvoj osobnosti žáka na střední škole není zanedbatelný a problematika nastavení pravidel ve školském zařízení by si oprávněně zasloužila ze strany učitelů většího zájmu a pozornosti.

Při doplňujícím rozhovoru k předmětnému šetření byla od některých žáků zmíněna problematika oblasti, která spadá do sociální adaptability. Zejména jde u těchto žáků o vyrovnanost s obtížnou situací a následné obviňování druhých při řešení určitého neúspěchu, nekritičnost při překročení stanoveného pravidla apod.

Z dotazníkového šetření vyplynuly následující skutečnosti:

- [1] školní řád není žáky opomíjen a nastavená pravidla jsou přijímána žáky kladně;
- [2] školní řád je koncipován tak, aby klima školy bylo pro žáky co nejpříjemnější;
- [3] školní řád má funkci spíše výchovnou (trestání a odměňování) než vzdělávací;
- [4] školní řád zbytečně nezasahuje (nenormuje) do životního postoje žáka;
- [5] školní řád umožňuje účinně chránit žáka před sociálně patologickými jevy;
- [6] školní řád je v některých ustanovení striktní a neumožňuje žákovi nápravu.

Výše uvedené poznatky pouze korespondují s výsledky šetření. Podrobné interpretace ke každé otázce jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

5.1. Interpretace k otázce č. 1 – prospěšnost školního řádu

Školní řád je žáky vnímán jako užitečný nástroj, který může pomoci při řešení školních problémů. V rámci dotazníkového šetření je zde vzájemná shoda i s postojem rodičů a učitelů.

Výhodou této vzájemné shody je, že dodržování školního řádu je závislé právě na pozitivním přijetí všech tří stran – žáka, rodiče a učitele. Akceptace tohoto

dokumentu od všech adresátů může pozitivně ovlivnit žákův postoj k pravidlům jako takovým. Pokud žák uvidí, že je pravidlo dodržováno i ostatními uživateli, je jeho ovlivnitelnost, resp. působení na něho vyšší.

5.2. Interpretace k otázce č. 2 – sankcionování školním řádem

Sankcionování žáků podle školního řádu, resp. projevy nekázně, které se ve škole postihují, jsou závislé v čase (formy nekázně se proměňují s dobou) a na typu školského zařízení (vzhledem k sociální stratifikaci).

V našem šetření byla skoro celá čtvrtina dotazovaných žáků potrestána školním řádem. Z upřesňujícího rozhovoru vyplynulo, že většina sankcí pocházela z činů, které nebyly nekázní vůči spolužákům nebo učitelům, ale týkaly se opakovaných pozdních příchodů, používání elektronických zařízení ve výuce, nevhodného chování o přestávkách, např. líbání, objímání, aj.

V závislosti na zjištěných hodnotách v dotazníku je udávaná nekázeň u žáků daleko nižší, než udávaná hodnota u rodičů nebo učitelů. Vysvětlení nepoměru je velmi jednoduché. Žáci si pamatují převážně vážnější přestupky. Rodiče a učitelé přitom zahrnují podstatně více (např. i pozdní příchody apod.).

Nastavená pravidla ve školním řádu by měla být pravidelně aktualizovaná, a to podle doby a norem chování. Příkladem může být např. to, že žák má jinak upravené vlasy nebo je jinak upraven (piercing). V tomto případě to může mít negativní vliv na žáka vůči školnímu řádu.

5.3. Interpretace k otázce č. 3 – nespravedlivý (nepřiměřený) trest

V tomto případě se adresáti hodnotově rozcházejí. Vysvětlení jsme našli v předchozí interpretaci.

V rámci doplňujících rozhovorů k dotazníkovému šetření se většinou vážnější prohřešky vůči školnímu řádu řeší striktně, bez ohledu na žákovi důvody, co ho přimělo dané pravidlo porušit. V tu chvíli bude působit školní řád na žáka demotivujícím způsobem. To koresponduje s hodnotou uváděnou rodiči a učiteli.

V praxi může nastat například tento důvod k porušení pravidla - ochrana slabšího spolužáka před spolužákem agresorem. Žák bude potrestán za tuto odvahu ustanovením ze školního řádu. Pocit křivdy a vyhodnocení celé situace „jinak“ povede k negativnímu zásahu do žákova budoucího chování (příště už nemusí být ochoten pomoci).

5.4. Interpretace k otázce č. 4 – sestavení školního řádu

Tato otázka byla zároveň kontrolní položkou v dotazníkovém šetření. Prověřovala věrohodnost odpovědi v otázce č. 1. Hodnoty u všech respondentů jsou procentuálně vysoké.

Respondenti se shodují, že školní řád je sice represivním nástrojem, ale současně má motivační základ pro ovlivnění žáka žádoucím směrem.

Posílení žákova vnímání školního řádu můžeme přizpůsobit podle následujícího schématu. Pravidlo (norma) – dodržování (pozitivní důsledek, odměna a výhody) – nedodržování (negativní důsledek, nevýhody, sankce)⁹².

5.5. Interpretace k otázce č. 5 – praktické využití školního řádu

Další zjištěnou skutečností je, že čtvrtina z dotazovaných žáků si při ocitnutí se v nouzi dokázala požádat o pomoc školu prostřednictvím konkrétního ustanovení ve školním řádu.

U respondentů rodičů a učitelů je jev opačný. To je způsobeno tím, že využití školního řádu je z větší části určeno právě žákům. Rovnocenné odpovědi tak potvrzují tuto skutečnost.

Ze šetření může také vyplývat, že rodina nemalou měrou přispívá k pozitivnímu ovlivnění problémů a žák si tak snáze požádá o pomoc.

---

⁹² Viz SOLFRONK, Jan. Školní řády a řízení. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita, 2006. 42 s. ISBN 80-7372-054-X.

5.6. Interpretace k otázce č. 6 – pomoc před sociálně patologickými jevy

Tato otázka úzce souvisela s předchozím šetřením o pomoci. Hodnotově opět ověřuje konzistenci vyhodnocených dat. Více jak čtvrtina oslovených žáků dokladuje kladnou reakci k požádání si o pomoc před fyzickým nebo psychickým násilím, zneužíváním, aj.

U učitelů je to opačně. Přiznání nesnází při výuce přiznává malé procento pedagogů. Požádání o pomocnou ruku tak u učitelů nebude nijak valné.

Totéž nastalo u zákonných zástupců žáka, kdy na položenou otázku, zda požádali školu o pomoc s výchovou svého dítěte, odpovědělo kladně nízké procento rodičů.

To ukazuje na to, že žákův vztah ke školnímu řádu je tolerantnější než u rodičů a důvěra ve školní prostředí mu zajišťuje bezpečí. Naproti tomu rodiče spolupracují většinou po formální stránce. Zvýšením praktické spolupráce se školským zařízením by se tak mohlo zvýšit působení na žáka.

5.7. Interpretace k otázce č. 7 – negativní ovlivnění školním řádem

Závěrečná otázka pouze potvrdila, že školní řád minimálně zasahuje do osobního života žáků. To potvrzuje správnost nastavení pravidel vůči žákům.

Otázkou ale zůstává srozumitelnost některých ustanovení ve školním řádu. Rodiče v podobné otázce většinou odpověděli, že dodatečně vysvětlují některá ustanovení. To by potvrzovalo tezi pro hlubší spolupráci se školou.

V rámci školního vzdělávání potvrzují také učitelé, že o nastavených pravidlech ve škole se žáky diskutují. To pouze potvrzuje dodržování školního řádu všemi stranami, tj. žáky, rodiči a učiteli.

Závěr

Na rozvoj osobnosti žáka má výrazný vliv školní vzdělávání. Čím vyšší stupeň vzdělání u žáka dosáhneme, tím zpravidla výše vzrostou jeho postoje k životním hodnotám, resp. nastane pozitivní posun v jeho další životní etapě.

Aby bylo možné u žáka zajistit motivující prvek k výše uvedenému posunu, je zapotřebí ho obklopit pravidly zahrnující nikoliv jen příkazy a zákazy, ale také morální zásady. Ty by měly být předmětem jeho dalšího posunu v tom, že i v případě porušení pravidel je schopen adekvátně reagovat a najít nástroj pro samotné řešení. Takovým nástrojem se může pro žáka střední školy stát právě školní řád.

V předmětné diplomové práci byla stanovena hypotéza, zda má školní řád vliv na rozvoj osobnosti žáka. Dotazníkovým šetřením na vymezeném vzorku adresátů (žáků, rodičů a učitelů) se potvrdilo, že tomu tak opravdu je. Ke stanovené hypotéze byly přibrány ještě další dvě dílčí otázky, které dopomohly k formulování kladného výroku.

Dále se potvrzuje, že správně koncipovaný školní řád nastoluje dobré klima ve školském zařízení. Pomyslný most mezi žákem, rodiči a učiteli tak může podpořit u žáka výchovně vzdělávací proces a nastolit u něj formování k dalšímu posunu v životní etapě.

Naopak tomu je, když je školní řád koncipován tak, že pro žáky představuje demotivující nástroj, který je tlačí k opačnému efektu jako je nekázeň, tj. stanovená pravidla nectí, chovají se arogantně, aj. Zde není prostor pro ovlivnění ve výchovně vzdělávacím procesu, nýbrž se u žáků bude projevovat vzdor ve formě odmítání kázně a pořádku, odmítání pravidel a koneckonců všeho co je se školou spojeno.

Vedlejším efektem dotazníkového šetření provedeného v domovské škole autora diplomové práce bylo rozpoutání diskuse o pedagogické diagnostice žáka. Více se začalo mluvit o tom, že školní řád není jenom represivním nástrojem, ale i nástrojem pro možnou pomoc žákům, rodičům a učitelům, např. v případě potlačení sociálně patologických jevů.

Šetření také ukázalo na soudobost školních řádů. Společnost se v posledním desetiletí podstatně změnila. Sociální rozdíly u žáků se prohlubují. Řada provinění podle rozhovorů se žáky pramení právě z konfliktů, které jsou sociální a také majetkové. Tomu můžou částečně zamezit dobře nastavená pravidla ve škole.

Z předložené zkoumané problematiky lze učinit také závěr do budoucna. Školní řád vzbudí pozornost žáka tehdy, když je prezentován současně učitelem, který je schopen mluvit „žákovým jazykem“. Z toho vyplývá, že na školním řádu by se měly shodnout všechny tři strany uživatelů. Žák na jedné straně, rodiče a učitelé na straně druhé a třetí. Jednostranné používání školního řádu povede k nemožnosti ovlivnit žákovu osobnost a bude pak těžké ho pro něco získat a nadchnout.

Na úplný závěr si vypůjčím slova z Analytické didaktiky J. A. Komenského, které by se daly přeneseně použít i na řešenou problematiku v této diplomové práci:

Učiti značí působiti, aby tomu, co někdo zná, se naučil také jiný a znal to.

Seznam použité literatury

- [1] ŠTVERÁK, Vladimír. Dějiny pedagogiky. Díl 2. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1981. 331 s.
- [2] KASPER, Tomáš a KASPEROVÁ, Dana. Dějiny pedagogiky. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 224 s. ISBN 978-80-247-2429-4.
- [3] KRÁLÍKOVÁ, Marie, SPĚVÁČEK, Václav, ed. a NEČESANÝ, Josef. Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977. 184 s.
- [4] CHVÁL, Martin. Na naší škole nám záleží: jak sledovat a hodnotit kvalitu školy. Vydání první. Praha: Portál, 2018. 179 stran. ISBN 978-80-262-1321-5.
- [5] MERTIN, Václav a kol. Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika. 2., doplněné a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 398 stran. ISBN 978-80-7552-014-2.
- [6] VANĚČEK, David a kol. Didaktika technických odborných předmětů. 1. vydání. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2016. 499 stran. ISBN 978-80-01-05991-3., str. 64.
- [7] SOLFRONK, Jan. Školní řády a řízení. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita, 2006. 42 s. ISBN 80-7372-054-X.
- [8] MAREŠ, Jiří a KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Komunikace ve škole. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1995. 210 s., ISBN 80-210-1070-3.
- [9] CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. 254 stran. ISBN 978-80-247-5326-3.
- [10] FRAIS, J. Reformy Marie Terezie a Josefa II.: (nejen v českých a moravských zemích). Třebíč: Akcent, 2005, s. 52–55.

- [11] ŠTVERÁK, Vladimír, ed. Felbiger a Kindermann, reformátoři lidového školství. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. 214 s. Z dějin pedagogiky sv. 26.
- [12] ČORNEJOVÁ, Ivana et al. Dějiny Univerzity Karlovy I. Praha: Univerzita Karlova, 1995. 322 s. ISBN 80-7066-968-3.
- [13] MORKEŠ, František. Učitelé a školy v proměnách času: (pokus o základní chronologii 1774-1946). 1. vyd. Plzeň: Pedagogické centrum, 1999. 59 s. ISBN 80-7020-051-0.
- [14] KÁDNER, Otakar. Stručné dějiny pedagogiky. Vyd. 3., opr. Praha, 1926. 105 s.
- [15] ŘEZNÍČKOVÁ, Kateřina. Študáci a kantoři za starého Rakouska: české střední školy v letech 1867-1918. 1. vyd. Praha: Libri, 2007. 215 s. Otazníky našich dějin; sv. 14. ISBN 978-80-7277-163-9.
- [16] POTŮČEK, Jiří. Marchetova reforma z let 1908-1910. Reformy české střední školy se zřetelem k vyučování matematice. Učitel matematiky. Praha: Jednota českých matematiků a fyziků, 1995, 3 (4), 47-51. ISSN 1210-9037.
- [17] MEZERA, Antonín. Dotazníky k sebehodnocení žáka. Praha: Raabe, 2015, 82 stran. ISBN 978-80-7496-181-6.
- [18] KOHOUTEK, Rudolf. Metoda pozorování a hodnocení žáka. Brno: CERM, 1997. 22 s. ISBN 80-7204-047-2.
- [19] BENDL, Stanislav. Školní kázeň: metody a strategie. Vyd. 1. Praha: ISV, 2001. 267 s. ISBN 80-85866-80-3.
- [20] BENDL, Stanislav. Školní kázeň v teorii a praxi: učebnice pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Triton, 2011. 202 s. ISBN 978-80-7387-432-2.
- [21] KŘOVÁČKOVÁ, Blanka. Diagnostika-učitel-žák. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 84 s. ISBN 978-80-7435-498-4.

- [22] TITMANOVÁ, Michaela. Prevence rizikového chování: praktická příručka pro práci se třídou. Praha: Univerzita Karlova, 2019. 232 stran. ISBN 978-80-7603-034-3.
- [23] BENDL, Stanislav. Kázeňské problémy ve škole. Aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Triton, 2011. 260 s. ISBN 978-80-7387-436-0.
- [24] HANÁK, Josef a kol. Hodnocení chování žáků ve školní praxi. Ratíškovice: ZŠ a MŠ Ratíškovice, 2017. 197 stran. ISBN 978-80-270-1652-5.
- [25] VACEK, Pavel. Pedagogická psychologie. Vydání: první. Hradec Králové: Gaudeamus, 2017. 191 stran. ISBN 978-80-7435-684-1.
- [26] JANOŠOVÁ, Pavlína et al. Psychologie školní šikany. Vydání 1. Praha: Grada, 2016. 415 stran. ISBN 978-80-247-2992-3.
- [27] PEJZL, Jaroslav. Školní řád a jeho zavedení do systému školy. Praha: ČVUT, 2017. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.
- [28] STRAKOVÁ, Jana a SUCHOMEL, Petr. Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků: posuzovací archy. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012. 22 s. ISBN 978-80-87063-60-6.

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Vyhodnocení otázek – žák

Tabulka 2: Vyhodnocení otázek – rodiče (zákonný zástupce)

Tabulka 3: Vyhodnocení otázek – učitel

Graf 1-7: Procentuální rozložení souhlasných (kladných) odpovědí respondentů pro jednotlivé otázky

Seznam příloh

Příloha 1: Všeobecný školní řád (1774)

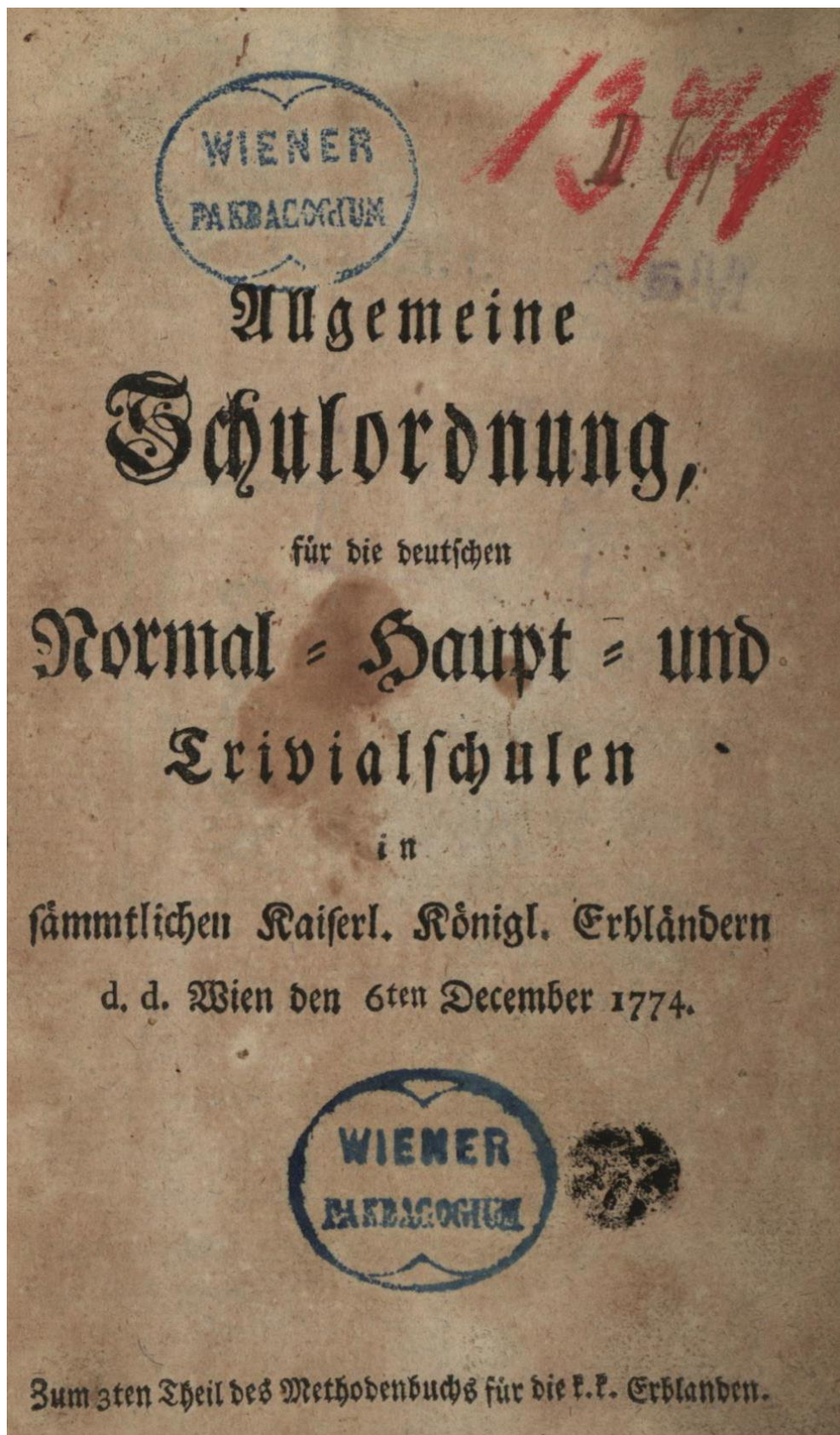
Příloha 2: Organizační školní řád (1870)

Příloha 3: Řád školní a vyučovací pro školy obecné a měšťanské (1905)

Příloha 4: Školní a vyučovací řád (1937)

Příloha 5: Aktuální znění školního řádu Moravské střední školy v Olomouci (2020)

Příloha 1: Všeobecný školní řád (1774)

Příloha 2: Organizační školní řád (1870)

Rok 1870.

219

Zákoník říšský

pro

království a země v radě říšské zastoupené.

Částka XLII. — Vydána a rozeslána dne 21. srpna 1870.

105.

Nařízení, vydané od ministra záležitostí duchovních a vyučování dne 20. srpna 1870,

jímžto se vydává řád školní a vyučovací pro obyčejné školy obecné.

Má platnost v zemích v radě říšské zastoupených, až na království Haličské a Vladimířské, zároveň velkovojevodství Krakovské a na markrabství Isterské.

Podlé §. 78. zákona říšského, daného dne 14. května 1869, č. 62 zák. říšsk., a po slyšení zemských úřadů školních, vidí se mi vydati prozatím níže položený řád školní a vyučovací pro obyčejné školy obecné, s výhradou nařízení dalších, jichž dle zkušenosti a dle postupu školství obecného bude potřebí, a majíc zření k tomu, že někteří zákonové zemští škol obecných se týkající nebyli posud vydáni.

Toto nařízení vejde ve skutek počátkem školního roku 1870/71.

Stremayr m. p.

Řád školní a vyučovací

pro

obyčejné školy obecné.

I. 0 navštěvování školy.

§. 1. Místní úřad školní (místní rada školní) má osm dní dříve, než se počne rok školní, dodatí správci školy seznamenání všech dětí okrslku školního, které jsou povinny choditi do školy, by k tomu přihlížel, aby pravidelně školu navštěvovaly. Zemský úřad školní (zemská rada školní) vydá předpisy zvláštní o tom, jak se mají děti, které jsou povinny do školy choditi, seznamenávati (popisovati) a v přehledu chovati.

Na rodiče nebo jich náměstky náleží, aby děti, které jsou povinny do školy choditi, v posledních třech dnech před počátkem roku školního do školy zavedli a dali je zapsati, do

(Böhmech.)

35

Příloha 3: Řád školní a vyučovací pro školy obecné a měšťanské (1905)

Rok 1905.

401

Zákonník říšský

pro

království a země v radě říšské zastoupené.

Částka LXIV. — Vydána a rozeslána dne 14. září 1905.

Obsah: Čís. 159. Nařízení, jímžto vydává se definitivní řád školní a vyučovací pro školy obecné a měšťanské.

159.

Narízení ministerstva věcí duchovních a vyučování ze dne 29. září 1905,

jímžto se vydává definitivní řád školní a vyučovací
pro školy obecné a měšťanské.

Platí pro království a země zastoupené na říšské radě,
vyjímajíc království Haličské a Vladiměříské s velkovévodstvím Krakovským.

Na základě §§ 4 a 78 Říšského zákona o školách obecných ze dne 14. května 1869, Z. Ř. č. 62, po případě II článku zákona ze dne 2. května 1883, Z. Ř. č. 53, vydává se po vyslechnutí zemských úřadů školních následující definitivní řád školní a vyučovací pro školy obecné a měšťanské:

Řád školní a vyučovací pro školy obecné a měšťanské.

Hlava první.

O škole obecné.

I. O zařízení školy obecné.

§ 1. Každá škola obecná budiž tak zařízena, aby mohla splnit úkoly, které jí přísluší podle říšského zákona o školách obecných.

(Böhmisch.)

Zemský úřad školní, kterému zpravidla přísluší rozhodovati, má při zařizování přihlížeti nejen k počtu školních dětí a učitelských míst, ale také k vyučovacím potřebám a hospodářským poměrům obyvatelstva.

Vzniknou-li obmysleným zařízením školy vdržovatelům školy výdaje, kterých by podle zákona neměli míti, budiž pokaždé vyžádán jejich souhlas.

§ 2. Bylo-li by v jednotlivých případech zvláště rozhodovati o vyučovacím jazyku a o vyučování jinému zemskému jazyku podle § 6 říšského zákona o školách obecných, buďtež před rozhodnutím zévrubně vyšetřeny všechny příslušné okolnosti a vyslechnuti všichni, kdo školu vydržují, zejména zastupitelstva zcela nebo částečně přískolených obcí, školního okresu a země.

§ 3. Počet tříd se řídí počtem povinných školou dětí v školním obvodu a počtem učitelských míst systemisovaných podle příslušných zákonných ustanovení.

Pokud počet dětí a počet učitelských míst připouštějí, budiž pro každý stupeň věku (roční běh) zřízena postupná třída; pobočky se zřídí zpravidla teprve, když jsou tu potřebné třídy postupné.

Jsou-li sloučeny v některé třídě dívky rozličných stupňů věku nebo vzdělání (ročních běhů), dělí se třída v oddělení nebo skupiny.

Vyučovací osnova stanoví, které stupně věku (roční běhy) přiděleny býti mají každé jednotlivé třídě a v ní každému oddělení a skupině.

96

Příloha 4: Školní a vyučovací řád (1937)

VÝBOR ZÁKONŮ ŠKOLSKÝCH

III.

**Školní a vyučovací řád
pro školy obecné a měštanské
a pro školy (třídy) pomocné.**

**Výnos ministerstva školství a národní osvěty
ze dne 30. července 1937, č. 105513-I.**

Úvodem, poznámkami a ukazatelem opatřil

JOSEF HRONEK,

**V PRAZE
NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ
1938.**

Příloha 5: Aktuální znění školního řádu Moravské střední školy v Olomouci (2020)

ŠKOLNÍ ŘÁD

Zpracovala:

Mgr. et. Bc. Spurná Jaroslava, ředitelka

Obsah vnitřní směrnice školy:

- I. Úvod
- II. Práva a povinnosti žáků školy
- III. Práva a povinnosti zákonných zástupců nezletilých žáků školy
- IV. Zásady omlouvání absence
- V. Provoz a vnitřní režim školy
- VI. Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a zaměstnanců
a ochrana žáků před sociálně patologickými jevy a projevy diskriminace,
nepřátelství nebo násilí
- VII. Podmínky zacházení s majetkem školy
- VIII. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- IX. Obecná a závěrečná ustanovení

Moravská střední škola, s. r. o.

Ve smyslu zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

vydávám

tento

ŠKOLNÍ ŘÁD

I. Úvod

1) Školní řád upravuje:

- podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců a podrobnosti o pravidlech jejich vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky
- provoz a vnitřní režim školy
- podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí
- podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků a ze strany zaměstnanců.

2) Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

3) Se školním řádem jsou zaměstnanci školy seznámeni na úvodní poradě a prostřednictvím vnitřní počítačové sítě; žáci školy jsou s ním seznámeni na začátku školního roku prostřednictvím třídních učitelů, učitelů odborného výcviku (dále OV) a webových stránek školy, kde je vyvěšen; zákonní zástupci žáků jsou s ním seznámeni na třídních schůzkách a při individuálních konzultacích a také prostřednictvím webových stránek.

Zákonní zástupci žáků a zletilí žáci dostávají při podpisu smlouvy o poskytování vzdělání a úplatu výpis ze školního řádu, který obsahuje nejdůležitější části související přímo se žáky a zákonnými zástupci. Zároveň je veřejně přístupný v prostorách školy.

- 4) Ve školním řádu je mimo jiné rovněž deklarováno právo žáků na ochranu před násilím, tělesným či duševním (článek 19 Úmluvy o právech dítěte) a právo žáků na vlastní názor (článek 12 Úmluvy o právech dítěte).
- 5) Školní řád je normou otevřenou, pravidelně aktualizovanou a doplňovanou.

II. Práva a povinnosti žáků školy

Práva:

Žáci školy mají v souladu s § 21 zákona č. 561/2004 Sb. právo:

- 1) Na vzdělávání a účast ve výuce podle rozvrhu hodin.
- 2) Na přístup k informacím, které podporují jejich všestranný rozvoj a na ochranu před informacemi, které mohou poškodit jejich pozitivní vývoj a morálku.
- 3) Zakládat v rámci školy samosprávné orgány (třídní nebo celoškolské) v čele s předsedou (v rámci třídy) nebo výkonnou radou (v rámci školy), volit a být v nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na vedení školy nebo školskou radu, kteří je povinni se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat.
- 4) Volit a být zvolen do školské rady, pokud jsou zletilí.
- 5) Na svobodu myšlení, náboženství a vyjádření se přiměřeným způsobem ke všem podstatným záležitostem, které se týkají jejich vzdělávání; za své názory nemohou být postihováni a jejich vyjádřením věnují pedagogičtí zaměstnanci přiměřenou pozornost.
- 6) Využívat zařízení školy pro efektivní vzdělávání a další sebevzdělávání.
- 7) Na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání; v případě pochybností o hodnocení výsledků své práce mají právo přednést své požadavky vedení školy (ústní nebo písemnou formou).
- 8) Na ochranu před fyzickým nebo psychickým násilím, nedbalým zacházením, zneužíváním, urážením, zanedbáváním a před sociálně patologickými jevy; mají právo na využití preventivních programů, které jim slouží k poskytnutí potřebné podpory ve zmíněných oblastech.
- 9) Na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitnou v nesnázích nebo problémové situaci.
- 10) Na pomoc vyučujícího v případě, že neporozumí učivu nebo potřebují doplnit své znalosti.

- 11) Na zvláštní péči v odůvodněných případech (v případě specifických onemocnění, zdravotního postižení, mimořádného nadání).
- 12) Na život a práci ve zdravém školním prostředí.
- 13) Na svobodu pohybu v prostorách školy, jež jsou k tomu v režimu vyučování určeny.
- 14) Na volný čas a odpočinek, který je úměrný rozsahu a intenzitě jejich aktivity nebo činnosti a věku.
- 15) Být seznámeni se všemi předpisy, které se týkají jejich pobytu a činností ve škole.

Důležité!

Každý zaměstnanec školy, žák a jeho zákonný zástupce:

- 1) Je rovnoprávným členem společenství tvořících školu.
- 2) Je svobodný do té míry, dokud svojí činností neomezuje práva ostatních členů společenství.
- 3) Je odpovědný za své jednání, které je ke všem členům společenství tolerantní, partnerské, naplněné vzájemnou úctou a respektem.
- 4) **Si odpustí osobní invektivy na adresu žáků, učitelů a zaměstnanců školy, nebude s nimi řešit své soukromé problémy, pracovníprávní vztahy a jiné záležitosti, které se přímo netýkají výchovně vzdělávacího procesu.**

Povinnosti

a) Docházka žáků do školy:

- 1) Žáci jsou povinni chodit do školy pravidelně, včas a podle rozvrhu hodin se účastnit výuky a činností, které schválilo vedení školy.
- 2) Jejich docházka do nepovinných předmětů a zájmových útvarů, ke kterým se přihlásili, je povinná.
- 3) Jsou povinni dodržovat školní řád, vnitřní předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni.
- 4) Jsou povinni plnit pokyny pedagogických pracovníků a jiných pracovníků školy vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem.
- 5) Jsou povinni předkládat třídnímu učiteli a učiteli OV **okamžitě** po příchodu do školy důvody a dokumentaci k omluvení své absence.
- 6) Pokud jsou zletilí, musí sami informovat školu o změně své zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh jejich vzdělávání
- 7) Jsou povinni oznamovat škole veškeré údaje a změny v nich, které jsou podstatné pro průběh jejich vzdělávání nebo jejich bezpečnost.

b) Pravidla při vyučování:

- 1) Žáci se vždy řídí pravidly slušného chování vůči dospělým osobám i vůči spolužákům a dodržují pravidla bezpečnosti, hygieny a čistoty.
- 2) Ve slovním styku s pracovníky školy užívají oslovení " pane učiteli, paní učitelko, paní ředitelko, paní jednatelko."
- 3) Při vstupu pedagogického pracovníka do učebny pozdraví povstáním, pokud právě nekonají písemné práce, práce v odborném výcviku nebo tělesná cvičení.
- 4) V průběhu vyučování dodržují vyučujícím stanovenou míru kázně a pořádku, nutnou k řádnému průběhu výuky.
- 5) Před začátkem vyučovací hodiny si žáci připraví věci potřebné k vyučování; na hodinu tělesné výchovy se přesunují ukázněně a včas; před ní se převléknou do cvičebního úboru, dodržují řád učebny a příkazy učitele TV.
- 6) Před odborným výcvikem se převléknou do pracovního oděvu, který udržují v čistotě.
- 7) Ihned po zazvonění zaujmou své místo.
- 8) Svědomitě se připravují na výuku a plní uložené úkoly; **pokud žák odmítne uposlechnout učitele, odmlouvá nebo má připomínky k zadanému úkolu aj. bude zapsán do třídní knihy, popř. si učitel nechá podepsat, že odmítá vykonávat zadanou práci v příslušném dni a hodině; poté bude řešen individuálně po výuce;** součástí přípravy na vyučování je nejen zvládnutí probraného učiva, ale i vypracování domácích úkolů a nošení všech potřebných náležitostí pro zdárný průběh výuky; nejsou-li na výuku náležitě připraveni, omluví se na počátku vyučovací hodiny.
- 9) Pokud se vyučující po zvonění do 5 minut nedostaví do třídy, zástupce třídy (služba) jde ohlásit tuto skutečnost do kanceláře školy.
- 10) Pokud žáci odvádí výbornou práci, mohou získat pochvalu nebo peněžní odměnu podle vnitřní směrnice školy.
- 11) **Na základě Nového občanského zákoníku (§84-86), v době vyučovacích hodin nesmí žáci mít zapnuté mobilní telefony, používat je nebo jimi narušovat průběh vyučování; žáci mají přísný zákaz pořizovat videozáznamy výchovně vzdělávacího procesu, zachycovat nebo rozšiřovat podobu člověka (učitele, žáka) tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost bez jeho svolení; mohou pořídit zvukový záznam pouze se souhlasem učitele**
- 12) **Žáci nesmí zasahovat do soukromí jiného žáka nebo učitele, nemá-li k tomu zákonný důvod, tzn. sledovat jeho soukromý život, pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam a jakkoliv jej šířit**
- 13) **Šíření vulgárních, dehonestujících urážek a vyjádření vůči konkrétním pedagogům školy prostřednictvím sociálních sítí je vždy považováno za vážné porušení povinností stanovených školním řádem; jakékoliv slovní útoky, pomlavy, nepravdivé údaje na adresu učitele jsou považovány za hrubé porušení školního řádu a budou řešeny výchovným opatřením.**
- 14) **Na základě metodického pokynu MŠMT z 2. 9. 2016 k prevenci a řešení šikany a kyberšikany ve školách a školských zařízeních, týkající se rizikového nebo zvláště nevhodného chování k žákům a učiteli nebo hrubého narušování výuky; bude žák vykázán ze třídy do doby, než se ukázní s tím, že bude pod dohledem a nadále se bude vzdělávat s přiděleným pedagogickým dozorem nebo osobou, která je v pracovně-právním vztahu ke škole.**

15) Na základě metodického pokynu MŠMT č.j. 14514/2000-51 k prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže budou tyto jevy řešeny se školním metodikem prevence a výchovným poradcem, případně s policií ČR.

16) V době vyučování nesmí žák mít na hlavě pokrývku hlavy s výjimkou odborného výcviku, kde je součástí předepsaného pracovního ošacení.

c) Pravidla pro chování o přestávkách:

- 1) O všech přestávkách mají žáci umožněn pohyb i mimo třídu; dveře učeben jsou otevřeny, okna o přestávkách v učebnách uzavřeny; větrání probíhá během výuky.
- 2) Opouštění prostor školy o přestávce nemají žáci dovoleno. V době přestávek se nezdržují na schodišti a záchodech, nesedí na schodech a na zemi, ale na nábytku k sezení určenému.
- 3) Na výuku do odborných / jazykových učeben se přesunují před zvoněním a čekají ukázněně před učebnou.
- 4) **Platí přísný zákaz kouření tabákových výrobků a zneužívání omamných a psychotropních látek pro všechny žáky školy před školou, v prostorách budovy i na soukromém pozemku ve dvoře školy od 8:00 - 16:00.**

d) Pravidla ochrany majetku školy a žáků:

- 1) Žáci vždy šetrně zachází s učebnicemi a školními pomůckami, udržují své místo, třídu a ostatní prostory školy v čistotě a pořádku; zjistí-li poškození svého místa nebo majetku školy, upozorní na to vyučujícího učitele (třídního učitele, učitele OV).
- 2) Pokud svévolně poškodí nebo zničí majetek školy, majetek spolužáků, učitelů či jiných osob uhradí jejich zákonní zástupci nebo oni sami v případě své zletilosti způsobenou škodu, a to buď finanční úhradou přiměřenou k ceně a době užívání věci nebo její náhradou
- 3) Do školy nosí pouze věci potřebné k výuce, cenné věci do školy nenesí; hodinky, šperky apod. mají neustále u sebe, pokud je musí odložit, odloží je na místo určené vyučujícím.
- 4) Ztrátu věcí hlásí neprodleně svému třídnímu učiteli nebo učiteli odborného výcviku, důsledně a dostatečně zajišťují své věci – např. uzamykají svou skříňku; ztráty z neuzamčených prostor pojišťovna nehradí, jsou-li svědkem přestupku nebo nevhodného chování, neprodleně tuto věc nahlásí učiteli nebo vedení školy, případně anonymně do schránky školy v 5. patře budovy školy.

III. Práva a povinnosti zákonných zástupců nezletilých žáků školy

Práva a povinnosti zákonných zástupců žáků vycházejí z § 21 a 22 zákona 561/2004 Sb.

Zákonní zástupci nezletilých žáků školy mají právo:

- 1) Na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svého dítěte; na tyto informace mají v případě zletilých žáků právo také rodiče, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům plní vyživovací povinnost.
- 2) Vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání žáka a vznášet své připomínky k provozu školy a k organizaci výuky.
- 3) Na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání žáka podle školského zákona.
- 4) Odmítnout osobní účast na jednání se žáky, se zákonnými zástupci nebo s ostatními pracovníky školy, pokud budou porušena pravidla slušného chování anebo budou zvoleny nevhodné formy komunikace.
- 5) Vyslovovat a hájit svůj názor a uplatňovat svá práva, která jsou v souladu s obecně platnými právními předpisy a vnitřními předpisy školy.
- 6) Na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech pracovněprávních vztahů podle zákoníku práce a další platné legislativy
- 7) Volit a být volen do školské rady.

Zákonní zástupci nezletilých žáků jsou povinni:

- 1) Zajistit, aby žák docházel řádně do školy.
- 2) Na vyzvání ředitelky školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání žáka.
- 3) Informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.
- 4) Omlouvat žáka telefonicky, osobně, písemně nebo elektronickou poštou v případě jeho absence a dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými zákonem a školním řádem.
- 5) Oznamovat škole údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka, a změny v těchto údajích.
- 6) Úzce spolupracovat se školou při řešení sociálně patologických jevů, projevů diskriminace, nepřátelství nebo násilí.
- 7) Dodržovat tento školní řád.

IV. Zásady omlouvání absence

- 1) Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z předem **známých důvodů**, předloží včas **předem** svému třídnímu učiteli nebo učiteli OV žádost o uvolnění z vyučování (za nezletilého žáka žádá jeho zákonný zástupce), jinak je absence neomluvená. Uvolnění na 1 den povoluje a omlouvá třídní učitel nebo učitel OV, **na více než 1 den** na základě **písemné žádosti** povoluje ředitelka školy.
- 2) Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z nepředvídatelného důvodu, je povinen **nejpozději do tří dnů** oznámit třídnímu učiteli nebo učiteli OV (v případě jeho nepřítomnosti vedení školy) důvod své nepřítomnosti (za nezletilého žáka provede oznámení jeho zákonný zástupce). Po návratu do školy žák **neprodleně** předloží omluvenku v omluvném listě třídnímu učiteli nebo učiteli odborného výcviku, jinak může být jeho absence neomluvena.
- 3) Pokud žák během vyučování odchází ze školy, požádá předem o propustku a zdůvodní svou nepřítomnost a důvody k odchodu třídnímu učiteli, učiteli OV, popř. učiteli, z jehož hodiny odchází. Při odchodu propustku odevzdá na sekretariátě školy.
- 4) Onemocní-li žák nebo některá z osob, s nimiž bydlí, závažnou infekční chorobou, oznámí to žák nebo jeho zákonný zástupce bez prodlení ředitelce školy. Takový žák se může zúčastnit vyučování nebo odborného výcviku jen na základě písemného souhlasu svého ošetřujícího lékaře nebo hygienika.
- 5) Absence v OV je omlouvána podle směrnice pro omlouvání v odborném výcviku. Každý případ se posuzuje individuálně.
- 6) Absenci v délce 1–3 dny (zdravotní problémy) omlouvá zákonný zástupce, (u ubytovaných na domově mládeže vychovatel) nebo zletilý žák sám třídnímu učiteli nebo učiteli OV prostřednictvím zápisu v omluvném listě, který žák předkládá okamžitě v den návratu do školy učiteli ke kontrole.
- 7) Absenci v délce jednoho dne (rodinné a jiné důvody, akce pořádané různými organizacemi) omlouvá zákonný zástupce **předem** třídnímu učiteli nebo učiteli OV prostřednictvím zápisu v omluvném listu, který žák předkládá učiteli ke kontrole.
- 8) **Pro absenci delší než jeden den z rodinných a jiných důvodů (akce pořádané různými organizacemi), musí být předem podána písemná žádost ředitelce školy spolu s vyjádřením třídního učitele nebo učitele OV. Písemnou žádost vždy podávají zákonní zástupci nezletilých žáků nebo zletilí žáci.**
- 9) Ředitelka školy bude uvolňovat žáky z vyučování z důvodu rodinných rekreací během školního roku **pouze ve výjimečných případech**
- 10) Absenci delší než 3 dny (zdravotní problémy, nemoc) omlouvá zákonný zástupce, u ubytovaných na domově mládeže vychovatel, nebo zletilý žák sám třídnímu učiteli nebo učiteli OV nejpozději do tří dnů osobně nebo telefonicky, po návratu do školy ihned prostřednictvím zápisu v omluvném listě.
- 11) V případě podezření na svévolnou absenci nebo při opakované a časté absenci může; ředitelka školy může vyžadovat **pouze** omluvenku potvrzenou **lékařem** nebo smluvním lékařem školy. Omluvenku žák předkládá ihned v den návratu do školy třídnímu učiteli nebo učiteli OV.
- 12) U nezletilých žáků budou veškeré žádosti a písemnosti vyřizovat jejich zákonní zástupci.

- 13) U zletilých žáků si budou veškeré žádosti a písemnosti vyřizovat samotní žáci.

V. Provoz a vnitřní režim školy

Režim dne:

- 1) Prostory školy jsou zpřístupněny žákům denního studia od 7.00 do 16.45 hod. na dobu teoretického vyučování a odborného výcviku. V jiných hodinách je žákům povolen pobyt ve škole jen v případě zvláštního vyučování, individuálních konzultací, kroužků a akcí školy jako jsou Dny otevřených dveří.
- 2) Do budovy školy se žák dostává pomocí čipu hlavním vchodem, který proti záloze dostává od třídního učitele na začátku roku.
- 3) Organizace výuky:

V teoretickém vyučování trvá hodina 45 minut, v odborném výcviku 60 minut. Doba vyučování 7.00 - 15.40 hod

Teoretické vyučování:

0. hodina 7.10 - 7.55

1. hodina 8.00 - 8.45, přestávka 8.45 - 8.55 hod.

2. hodina 8.55 - 9.40, přestávka 9.40 - 9.55 hod.

3. hodina 9.55 - 10.40, přestávka 10.40 - 10.50 hod.

4. hodina 10.50 - 11.35, přestávka 11.35 - 11.40 hod.

5. hodina 11.40 - 12.25, přestávka 12.25 - 12.30 hod.

6. hodina 12.30 - 13.15, přestávka 13.15 - 13.20 hod.

7. hodina 13.20 - 14.05, přestávka 14.05 - 14.10 hod.

8. hodina 14.10 - 14.55, přestávka 14.55 - 15.00 hod.

9. hodina 15.00 - 15.45, přestávka 15.45 - 15.50 hod

10. hodina 15.50 - 16.35

- 4) Do prostor školy žáci přichází po schodišti nebo výtahem do 8.00, užívání výtahu po 8.00 v době vyučování je žákům zakázáno. Výtah může být používán pouze podle návodu v obsluze, pokud žáci výtah poškodí nebo svým chováním způsobí poruchu a budou muset být vyproštěni přivolaným technikem, budou jejich zákonní zástupci nebo zletilí žáci sami platit náhradu spojenou s odstraněním poškození a při vyproštění.
- 5) Po příchodu do budovy si žáci odkládají svršky i obuv do šatních skříňek - je jejich povinností skříňku uzamknout, v prostorách skříňek se nezdržovat a nenechávat si ve skříňkách žádné cenné věci ani peníze.
- 6) **Ve škole se přezouvají** do hygienicky vhodné obuvi, do tělocvičny je jim povolen vstup pouze v čisté sportovní sálové obuvi s nebarvící podrážkou.
- 7) Pořádek ve třídě v průběhu a po ukončení vyučování, potřeby a pomůcky pro výuku, zajišťuje žákovská služba.
- 8) V prostorách odborných učeben se žáci řídí provozním řádem učebny

Praktické vyučování – odborný výcvik

- 1) Vyučovací den v odborném výcviku začíná nejdříve v 7.00 hod. a končí nejpozději ve 20.00 hod. (vyhláška č. 13/2005 Sb. MŠMT ČR).
- 2) Žák pracuje 5 dní v týdnu.
- 3) Žáci vykonávají odborný výcvik na smluvních provozovnách nebo prodejnách pod vedením učitelů OV a pověřených instruktorů OV.
- 4) Instruktoři na jednotlivých provozovnách a prodejnách jsou proškoleni o hygienických, bezpečnostních předpisech, o pracovní době žáků, o zakázaných pracích pro mladistvé, o úrazech žáků, o omlouvání absence žáků.
- 5) Pracovní doba žáka je 6 hodin + 0,5 hod. přestávka v I. a II. ročníku, 7 ve vyšším ročníku. Organizace pracovního dne je v souladu s odpovídajícími ustanoveními Zákoníku práce. Celkový počet hodin odborného výcviku v rámci praktického vyučování vychází z platných učebních dokumentů a činí maximálně 35 hodin týdně.
- 6) Součástí odborného výcviku u oborů vzdělání s maturitní zkouškou je odborná praxe v délce zpravidla souvislých 10 dní. Tuto praxi je žák povinen vykonat ve stanoveném termínu nebo, v přísně odůvodněných případech, v termínu náhradním. Náhradní termín je stanovován v období mimo řádné vyučování. Absolvování souvislé praxe je podmínkou uzavření klasifikace z odborného výcviku a postoupení žáka do vyššího ročníku.
- 7) Žáky v odborném výcviku lze pověřovat pouze pracemi, které jsou v souladu s učebními dokumenty jednotlivých oborů a ročníků.
- 8) Na pracovištích odborného výcviku se žáci řídí provozním řádem a pokyny učitele OV nebo instruktora OV.
- 9) V odborném výcviku jsou žáci povinni nosit předepsané oblečení a obuv.

Režim užívání šatních skříněk:

- 1) Žáci na začátku roku dostanou klíč od šatní skřínky proti stanovené záloze, která jim na konci školního roku bude po vrácení klíče vrácena. U některých typů skříněk si žáci zakoupí svůj vlastní zámek s klíčem
- 2) Žáci studijních oborů mají přidělenou skřínku na celou dobu školního vyučování, žáci učebních oborů musí vždy skřínku na konci týdne teoretického vyučování vyprázdnit a nechat ji odemknutou pro žáky dalšího týdne. Ve skřínkách a prostorách šatních skříněk na chodbách žáci udržují pořádek. Každé poškození skřínky žák okamžitě hlásí na sekretariátě školy. Zaviněné poškození skřínky hradí zákonný zástupce žáka nebo zletilý žák.
- 3) Žákům v době výuky nebude umožněno přijímat návštěvy přicházející z venku, s výjimkou zákonných zástupců žáků, kteří mají jednání s vedením školy.

Pitný režim a stravování:

- 1) Pro žáky je zabezpečen pitný režim pomocí automatů na teplé a studené nápoje a bufetovým prodejem, stravování je zabezpečeno v jídelně nedaleké SŠ zemědělské a zahradnické na Gorazdově náměstí nebo bufetovým prodejem.
- 2) Žáci mají přísně zakázáno konzumovat jakékoliv potraviny a pití v prostorách odborných učeben, zejména v učebnách výpočetní techniky, interaktivních a jazykových.

V rámci režimu školy mají žáci zakázáno:

- 1) Kouřit v prostorách školy a v jejím okolí i na akcích organizovaných školou, požívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky při všech činnostech organizovaných školou, nosit, držet, distribuovat a zneužívat návykové látky v areálu školy.
- 2) Nosit do školy bez závažných důvodů větší peněžní částky nebo cennější věci; pokud má žák přesto ve škole větší peněžní částku nebo jinou cennost, nesmí je ponechávat v šatnách nebo třídách, ale má možnost je uložit v trezoru v kanceláři školy nebo u učitele odborného výcviku.
- 3) Přinášet do školy věci a látky nebezpečné pro život a zdraví lidí (zbraně, výbušniny, chemikálie apod.).
- 4) Vyrušovat při vyučování, jíst, žvýkat a zabývat se činnostmi, které nejsou předmětem vyučování, narušovat vyučování projevy, které jsou v rozporu s pravidly slušného chování.
- 5) Napovídat při zkoušení, opisovat při písemných zkouškách a používat nedovolené pomůcky.
- 6) Psychicky nebo fyzicky terorizovat ostatní žáky, vyžadovat na nich pod pohrůzkou různé služby, předměty, peníze atd.
- 7) Ničit jakýkoliv majetek školy.
- 8) Opouštět v době vyučování, zejména v době přestávek, budovu školy a pohybovat se venku.

- 9) Z bezpečnostních důvodů je žákům zakázáno manipulovat s okny. Ve třídách může manipulovat s okny pouze vyučující, o přestávkách jsou vždy okna zavřená.
- 10) Manipulovat s elektrickým a plynovým zařízením a s hasicími přístroji.
- 11) Vpouštět do budovy cizí osoby – tyto se musí přihlásit přes telefon na sekretariát.

Chování žáků mimo školu

- 1) Žáci se mimo školu chovají tak, aby vhodně reprezentovali školu na veřejnosti, aby svým chováním a vystupováním nepoškozovali její jméno v očích veřejnosti, a to jak v rámci hromadných akcí, tak i individuálně.
- 2) Na školních akcích (exkurze, výlety apod.) se žák nesmí vzdálit z určeného místa bez souhlasu pedagogického dozoru.
- 3) Žáci dodržují základní společenská pravidla a pravidla slušného chování.

VI.

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a zaměstnanců a ochrana žáků před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- 1) Škola při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech přihlíží k základním fyziologickým potřebám žáků a zaměstnanců školy a vytváří podmínky pro zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů u žáků.
- 2) Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků i zaměstnanců školy při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Dále poskytuje žákům a zaměstnancům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví formou pravidelných školení BOZP a PO.
- 3) Případné ztráty oděvů, obuvi nebo osobních věcí ze zamčených šatních skříněk budou v jednotlivých případech předmětem šetření Policíí ČR. Škola takto postiženým žákům poskytne pouze finanční plnění odpovídající částce vyplacené pojišťovnou.
- 4) Zjistí-li žák ztrátu věci, ihned o tom uvědomí svého třídního učitele nebo učitele OV. Ten zjistí okolnosti ztráty a zajistí ohlášení této události vedení školy. Škola nenese odpovědnost za ztrátu nebo zcizení věcí, které žáci do školy nosí nebo ukládají v rozporu se školním řádem.

Obecné zásady bezpečnosti a ochrany zdraví:

- 1) Každý třídní učitel a učitel OV seznámí žáky své třídy prokazatelným způsobem se školním řádem a základními pravidly BOZ a provede o tom zápis do třídní knihy a deníku odborného výcviku a do zápisníku bezpečnosti práce.

- 2) V první hodině tělesné výchovy je učitel povinen seznámit žáky s pravidly chování a bezpečnosti při hodinách TV a provede o tom zápis do třídní knihy.
- 3) Před nástupem na odborný výcvik je učitel OV povinen provést školení o bezpečnosti práce a učinit o tom zápis do deníku OV a zápisníku bezpečnosti práce. Na předem dohodnutých pracovištích bude odborný výcvik prováděn za vedení a dozoru instruktorů, kteří prokazatelně provedli poučení o BOZP.
- 4) Každý z proškolených učitelů je povinen dodatečně prokazatelně proškolené žáky, kteří byli v den prvního školení nepřítomní.

V případě úrazu žáka je pedagogický pracovník povinen:

- Zajistit první pomoc, popř. zdravotnickou pomoc u zdravotníka školy (lékaře).
  - Informovat vedení školy.
  - Informovat zákonné zástupce žáka.
  - Provést zápis do knihy úrazů žáků.
- 5) Před odjezdem na školní výlet, exkurzi, apod., je vedoucí akce povinen prokazatelně provést školení o bezpečnosti a ochraně zdraví.
  - 6) Ve všech prostorách školy a rovněž na všech akcích školy platí přísný zákaz požívání alkoholických nápojů, kouření jakýchkoliv druhů cigaret a požívání dalších návykových látek.
  - 7) Žáci i zaměstnanci školy jsou povinni ihned informovat vedení školy o zjištěných závadách a nedostatcích ohrožujících zdraví a bezpečnost osob nebo jiných závadách technického rázu a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody.
  - 8) Každý úraz jsou žáci povinni neprodleně hlásit třídnímu učiteli nebo učitel odborného výcviku, popřípadě vedení školy.
  - 9) Každý úraz hlásí zaměstnanec neprodleně nadřízenému vedoucímu pracovníkovi.
  - 10) V dalších případech v rámci BOZP je nutné postupovat podle platných vnitřních směrnic školy k tomu určených.

Požární ochrana:

Každý zaměstnanec a žák školy je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru.

Musí zejména:

- 1) Vyvarovat se manipulace s ohněm v blízkosti hořlavých látek.
- 2) Udržovat pořádek na pracovišti.
- 3) Dbát na to, aby elektrické zařízení nebylo poškozováno a neodborně opravováno.

- 4) Dbát na to, aby dveře mezi místnostmi a chodbou a všechny chodby byly stále maximálně průchodné.
- 5) Hlásit vedení školy všechny závady, které by mohly způsobit požár.
- 6) Plnit úkoly vyplývající z požárního evakuačního plánu a z dalších platných vnitřních směrnic školy.
- 7) Řídit se požárními poplachovými směrnicemi.
- 8) Každý rok na začátku školního roku absolvovat školení o BOZP a PO.

Za účelem zamezení vzniku požáru je každý žák a zaměstnanec školy povinen:

- 1) Zpozoruje-li požár, snažit se jej ihned uhasit dostupnými prostředky.
- 2) Nestačí-li sám uhasit požár, neprodleně uvědomit o situaci sbor požární ochrany
- 3) V každém případě o požáru uvědomit ředitelku školy nebo její zástupce.
- 4) Po likvidaci požáru nechat vše na svém místě, aby bylo možno zjistit příčinu požáru.

Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevů diskriminace, nepřátelství nebo násilí:

- 1) Všichni žáci i zaměstnanci školy jsou si rovni v důstojnosti a právech. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu přátelství a kamarádství.
- 2) Každý může využívat svá práva a svobody stanovené školním řádem bez jakéhokoli rozdílu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, sexuální orientace, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.
- 3) Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.
- 4) Nikdo nesmí být podrobován ponižování a šikanování ani ze strany spolužáků, ani ze strany zaměstnanců školy. Žáci mají právo na ochranu před násilím tělesným či duševním. V případě projevů šikany v různé podobě vedení školy s metodikem prevence a výchovným poradcem důsledně kauzu vyšetří a vyvodí z ní adekvátní důsledky.
- 5) Každý má právo na svobodu myšlení, projevu a víry. Škola je ale prostředím sekulárním, atributy spojené s náboženstvím a jeho propagací jsou ve školním prostředí zakázané.
- 6) Každý má právo na ochranu svého zdraví. Kouření kdekoli v prostorách školy a kolem ní je zakázáno.
- 7) V případě, že bude u žáka objevena jakákoliv droga, bude postupováno následovně:
  - odebrání drogy a projednání se žákem (drogu odebírá učitel, který celou záležitost odhalil za osobní asistence dalšího učitele nebo školní metodičky prevence, popř. vedení školy)
  - okamžité informování zákonných zástupců žáka
  - následné projednání celého případu se zákonnými zástupci žáka
  - zvážení možnosti vedení školy ohlásit tuto situaci orgánům sociálně právní ochrany

- v případě zjištění, že je žák pod vlivem drogy, bude okamžitě vyčleněn z výuky, škola naváže ihned kontakt se zákonnými zástupci žáka a podle aktuální situace případně i s lékařem nebo Policií ČR
- v případě zjištěného dealerství kontaktuje vedení školy okamžitě Policii ČR, žáka zadrží a ihned informuje o vzniklé situaci zákonné zástupce žáka; dealerství drog je trestným činem.

VII. Podmínky zacházení s majetkem školy

- 1) Každé poškození majetku školy nese povinnost uhradit škodu v plné výši. Při jakémkoliv zaviněném poškození školního nábytku a dalšího vybavení školy v prostorách, kam vstupují žáci, jsou žáci povinni uvést vše do původního stavu anebo plně uhradit vzniklou škodu.
- 2) Každé zaviněné poškození majetku školy se hodnotí jako kázeňský přešůpek žáka nebo zaměstnance. V tomto případě má škola právo vyžadovat náhradu škody v souladu s příslušnými právními normami.
- 3) Jakékoliv závady na nábytku a dalším vybavení školy hlásí žáci svému učiteli, který celou věc písemně zapíše na sekretariátě školy.
- 4) Zaměstnanci školy jsou povinni oznamovat svému nadřízenému nedostatky, závady a nebezpečí, které by mohly vést ke vzniku škody na majetku školy a podle svých možností se účastnit na jejich odstranění. Žáci tuto povinnost plní k třídnímu učiteli, svému učiteli OV nebo vedení školy.

VIII. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou:

- 1) Hodnocení vzdělávání a chování žáků v jednotlivých předmětech je průběžné, na závěr klasifikačního období celkové.
- 2) Průběžné hodnocení se realizuje jako hodnocení dílčích výsledků vzdělávání a dílčích projevů chování žáků během obou pololetí. V této fázi hodnocení může učitel pro potřeby hodnocení využít každé ze známek stupnice nabízené programem Bakaláři, tj. 1, 1-, 2, 2-, 3, 3-, 4, 4-, 5 s cílem zvýšené motivace žáka.
- 3) Celkové hodnocení vyjadřuje souhrnné výsledky vzdělávání žáka za dané pololetí nebo u výstupního hodnocení vyjadřuje dosaženou výstupní úroveň vzdělání.
- 4) Celkové hodnocení se provádí pěti stupni prospěchu:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý

4 - dostatečný

5 - nedostatečný

Nehodnocen (při nemožnosti hodnocení žáka za I. pololetí)

- 5) Při hodnocení je třeba uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákům.
- 6) Při hodnocení je třeba přihlížet k věkovým zvláštnostem žáků i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období v klasifikaci zakolísat pro určitou indispozici.
- 7) Hodnocení musí být jednoznačné a srozumitelné, věcné, tedy vztahující se k danému výkonu či chování žáka nelze směšovat hodnocení vědomostí s hodnocením chování, musí být všestranné, zdůvodnitelné a doložitelné.
- 8) Hodnocení je srovnatelné s předem stanovenými kritérii. Kritéria pro chování i kritéria pro stanovování výsledků vzdělávání určuje školní řád a do jednotlivých předmětů je rozpracovává vyučující. Žáci se s nimi seznamují v rámci svého seznámení se Školním řádem.
- 9) Kritéria pro klasifikaci:

Stupeň 1 (výborný)

Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů správně nebo s menšími chybami. Ústní a písemný projev je zpravidla správný a výstižný. Žák je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s menšími chybami. Ústní a písemný projev má drobné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Žák je schopen pracovat s menšími obtížemi po předběžném návodu učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků závažnější mezery. Svě vědomosti a dovednosti dokáže uplatnit jen za pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je málo rozvinutý. Žák je schopen plnit úkoly pod dohledem učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků četné a závažné mezery. Svě vědomosti a dovednosti dokáže uplatnit velmi omezeně a jen za stálé pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je nerozvinutý. Žák je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si předeepsané učivo neosvojil. Jeho ústní a písemný projev je nevyhovující. Žák není schopen pracovat ani s trvalou pomocí učitele.

- 10) Celkové hodnocení musí být všestranné, tj. v oblasti výsledků vzdělávání ohodnocuje míru osvojených vědomostí, dovedností a návyků, kterou žák vládne na konci hodnoceného období a v oblasti chování ohodnocuje míru shody chování žáka se školním řádem, ale i píli, školní docházku, popř. další jeho projevy za hodnocené období.
- 11) Škola informuje rodiče o výsledcích žákova prospěchu v době školní docházky prostřednictvím programu Klasifikace na webových stránkách školy a na požádání zákonného zástupce i jiným způsobem, deníku odborného výcviku, dále 2 x ročně na třídních schůzkách nebo konzultačních dnech. Žáci i jejich rodiče prokazatelně obdrží heslo a kód pro přístup ke klasifikaci žáka elektronickou formou během prvního týdne.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků:

- 1) Žáci mají právo na sebehodnocení, které je přirozenou součástí procesu hodnocení. K vnějšímu hodnocení (pedagogem, skupinou či jiným žákem) se pojí sebehodnocení, se kterým je vnější hodnocení konfrontováno-umožňuje se tak rozvoj sebereflexe, stability osobnosti, sebevědomí a vědomí vlastní hodnoty a důstojnosti.
- 2) V rámci sebehodnocení škola může zajistit pro žáky didaktické testy jako standardizovaný typ školního hodnocení, které se však nevyužívají klasifikačně, ale po rozboru slouží jako podklad k sebehodnocení žáka a zpětné informaci pro učitele.
- 3) K sebehodnocení slouží také seminární, skupinové, kooperativní a podobné formy práce, při kterých se žák může dobře porovnávat s ostatními.
- 4) Žáci mají právo přiměřenou formou se na základě sebehodnocení vyjadřovat k průběžnému i k celkovému hodnocení.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení:

- 1) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky
  - průběžným pozorováním chování a projevů žáka
  - průběžným sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování (příprava, domácí úkoly, plnění povinností stanovených v předmětu učitelem)
  - různými druhy zkoušek (písemná, ústní, grafická, praktická, pohybová), didaktickými testy, samostatnými projekty, výtvoří žáka
  - analýzou výsledků činností žáka
  - hodnocením projevu a výkonu žáka při akcích pořádaných školou

- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i se zařízeními školského poradenství
  - rozhovory s žákem (i s využitím sebehodnocení žáků), zákonným zástupcem žáka, popř. s žáky třídy.
- 2) K celkové klasifikaci se používají zákonem stanovené klasifikační stupně, nelze je nahrazovat jiným způsobem.
  - 3) Průběžná klasifikace je vedena příslušným vyučujícím v jeho evidenci tak, aby umožnila dokladovat celkovou klasifikaci žáka i způsob získání známek. Vyučující zapisuje klasifikaci průběžně do školního programu Bakaláři. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo ukončení pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá vyučující klasifikační podklady zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
  - 4) Žák musí být z vyučovaného předmětu klasifikován na základě ústní, písemné nebo praktické zkoušky alespoň dvakrát za každé klasifikační období. Ve vyučovacích předmětech s dotací tří a více hodin týdně minimálně čtyřikrát. Při hodnocení se přihlíží též k samostatným pracím žáka, jsou-li součástí vyučovacího předmětu, a plnění domácích úkolů.
  - 5) Pokud je k předmětu vypsán volitelný seminář, je žák, který se do něj запиše, povinen jej navštěvovat. Práce a výsledky ze semináře učitel zohlední v celkové klasifikaci daného předmětu.
  - 6) Není přípustné ústně přezkušovat žáky na konci klasifikačního období z celé látky daného pololetí, pokud se nejedná o doplnění podkladů pro klasifikaci v případě dlouhodobé absence žáka.
  - 7) Zkoušení probíhá zásadně před kolektivem třídy, není přípustné individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
  - 8) Získávání podkladů pro klasifikaci formou zkoušek je didaktický proces, při kterém jde o zjištění, zda, do jaké míry a v jaké kvalitě si žák osvojil předepsané penzum učiva. V žádném případě nesmí učitel využívat zkoušení jako metody k nastolení kázně.
  - 9) V rámci pedagogického taktu učitel zejména
    - neklasifikuje žáka ihned po návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
    - nepožaduje dopisování látky do sešitů, pokud to není jediný zdroj informací
    - klasifikuje jen probrané a upevněné učivo
  - 10) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace s poukazem na klady a nedostatky hodnocených jevů, výkonu, výtvoru, znalosti. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek okamžitě. Výsledky hodnocení z písemných zkoušek a prací praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. V tomto termínu učitel žákovi opravenou práci ukáže sám nebo na požádání žáka.
  - 11) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na dané pololetí školního roku, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Není přípustné, aby žák konal písemnou čtvrtletní zkoušku z matematiky nebo jazyka v období těsně před uzavřením klasifikace. Musí

mít čas se důkladně připravit a možnost opravit si výsledek v případě, že ze závažných důvodů u zkoušky neuspěl.

- 12) Součástí výuky ve 4. ročníku v maturitních předmětech je cílená příprava a opakování učiva soustředěné do volitelných seminářů. Příprava k maturitě se ověřuje tzv. přístupovými testy, které jsou zařazeny minimálně 2x za každé pololetí. Výsledky těchto testů se započítávají do celkového hodnocení předmětu.
- 13) Termín písemné zkoušky, která je rozvržena na celou vyučovací hodinu, zapíše učitel do poznámky v třídní knize nebo do vyvěšené plánovací tabulky ve sborovně školy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- 14) Termín kontrolní písemné práce většího rozsahu nebo praktické zkoušky oznámí učitel žákům v dostatečném předstihu.
- 15) Orientační písemné prověrky vědomostí po ohodnocení vrací vyučující žákům (poskytuje tak žákům i rodičům včasnou informaci o nedostacích ve vědomostech), komplexnější písemné práce (čtvrtletní) s významným vlivem na klasifikaci v daném předmětu uchovávají vyučující za obě klasifikační období školního roku, tj. do 31. 8., v případě žáků s odloženou klasifikací až do 15.10.
- 16) Opravené písemné práce musí být předloženy žákům. Zákonným zástupcům mohou být předloženy na požádání ve škole.
- 17) Žák je klasifikován na základě celého klasifikačního období a vyučující přihlíží k celkovému průběhu dílčí klasifikace a k významu jednotlivých známek.
- 18) Případy zaostávání žáků se projednávají na hodnotících jednáních pedagogické rady zpravidla konaných ve čtvrtletí klasifikačního období.
- 19) Stupeň prospěchu není aritmetickým průměrem z klasifikace za příslušné období. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka, plnění jeho úkolů a povinností a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Na konci klasifikačního období, v termínu určeném ředitelkou školy, zapíše vyučující výsledek klasifikace číslicí do podkladů - Bakalář pro jednání pedagogické rady.
- 20) Při absenci v předmětu vyšší než 30 % může být žák nehodnocen. Žáci s ředitelkou povoleným individuálním studiem jsou vždy posuzováni individuálně.
- 21) V odborném výcviku (OV) učitel odborného výcviku zohledňuje v klasifikaci přístup žáka k práci a plnění povinností a absenci žáka v praktickém vyučování, stejně jako hodnocení instruktora odborného výcviku a výsledek přezkoušení ve výukových dnech v odborných učebnách OV ve škole mimo přidělené provozovny. Pokud žák neabsolvuje povinnou odbornou praxi do konce školního roku, ve výjimečných případech do 30. 9., nemůže být z odborného výcviku hodnocen, tedy neprospěl a nepostupuje do vyššího ročníku. Pro odbornou praxi jsou ve školním roce vyčleněny termíny, náhradní termín pro žáky, kteří se nemohli praxe zúčastnit, budou stanoveny individuálně mimo dobu školního vyučování.
- 22) Nelze-li žáka pro závažné objektivní důvody hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitelka školy náhradní termín, zpravidla do 31. 3., nejpozději do konce června. Nelze-li žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí a na vysvědčení se v kolonce předmětu, kterého se to týká, objeví termín nehodnocen /a. Za první pololetí je pak celkové hodnocení žáka prospěl/a.

- 23) Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, žák neprospěl a ředitelka stanoví náhradní termín tak, aby byla klasifikace za 2. pololetí uzavřena nejpozději do konce září následujícího školního roku. Žák do té doby podmíněně navštěvuje nejbližší ročník. Nelze-li žáka hodnotit ani do konce tohoto termínu, neprospěl.
- 24) Žák, který na konci 2. pololetí vykazuje nedostatečný prospěch nejvýše z 2 povinných vyučovacích předmětů, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce školního roku, tj. 31.8 v termínu stanoveném ředitelkou školy. Opravná zkouška je komisionální. Pokud ji žák vykoná s prospěchem nedostatečným nebo se k ní nedostaví ve stanoveném termínu, neprospěl. Pokud žák měl závažné důvody nedostavit se k opravné zkoušce, které průkazným způsobem doloží, může mu ředitelka školy stanovit náhradní termín zkoušky, a to tak, aby výkon zkoušky v náhradním termínu proběhl nejpozději do konce září následujícího školního roku.
- 25) Žák, který se nemůže ze závažných důvodů řádně účastnit vyučování, je povinen požádat písemně ředitelku školy o individuální studium a doložit důvody, pro které žádá o zohlednění. Jde především o členy sportovních klubů, kteří reprezentují, nebo o žákyně – matky nebo vážné zdravotní důvody. Těmto žákům pak ředitelka písemně povolí individuální studium s uvedením podmínek a povinností. Žák je klasifikován po splnění všech těchto podmínek v řádném nebo náhradním termínu.
- 26) Škola je podle ustanovení Smlouvy o vzdělávání za úplatu oprávněna zkoušky v náhradním termínu a opravné zkoušky zpoplatnit
- 27) V posledním vyučovacím dnu období školního vyučování se předává žákům vysvědčení; po ukončení prvního pololetí škola může vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení. V závěrečném ročníku středního vzdělávání se předává žákům vysvědčení v posledním vyučovacím dnu posledního týdne před zahájením ústních zkoušek maturitní zkoušky nebo závěrečné zkoušky.
- 28) Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci pololetí, může do 3 pracovních dnů, kdy se průkazně o výsledku hodnocení dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání výpisu z vysvědčení nebo vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím ředitelka školy, požádá o přezkoušení zřizovatelku školy.
- 29) Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.
- 30) Komisionální zkoušky se na žádost zákonného zástupce žáka, zletilého žáka nebo zřizovatelky školy může zúčastnit školní inspektor.
- 31) **Komisionální zkoušku** koná žák v těchto případech:
- koná-li **opravné zkoušky**
  - požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální **přezkoušení z důvodu pochybnosti** o správnosti hodnocení

- 32) Ředitelka školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení. Termín komisionálního přezkoušení stanoví ředitelka školy bez zbytečného odkladu.
- 33) Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitelka školy nebo jí pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému vyučovacímu předmětu a přísedící, který má odbornou kvalifikaci pro výuku téhož nebo příbuzného vyučovacího předmětu. Pokud je ředitelka školy zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise zřizovatelka školy. Členy komise jmenuje ředitelka školy. Výsledky zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky.
- 34) V případě pochybností o správnosti hodnocení žáka může být žák v příslušném období z daného vyučovacího předmětu komisionálně přezkoušen pouze jednou.
- 35) Komisionální zkoušku může žák konat v jednom dni nejvýše jednu.
- 36) Komisionální zkouška v oborech umělecko-výtvarných: v 1. a 2. ročníku koná žák komisionální zkoušku z odborného předmětu, který ve školním vzdělávacím programu zahrnuje obsahový okruh umělecko-historická a výtvarná příprava s výjimkou tematického celku 1. Ve 3. a 4. ročníku koná žák komisionální zkoušku z odborného předmětu, který ve školním vzdělávacím programu zahrnuje obsahový okruh návrhová a realizační tvorba. Komisi navrhuje vedoucí předmětové ředitelce školy ke schválení. Zkoušky jsou zařazeny vždy na konec pololetí, žák je musí absolvovat úspěšně v obou pololetích pro postup do vyššího ročníku.
- 37) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním
- prospěl(a)
- neprospěl(a)

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném vyučovacím předmět horší než stupeň 2 (chvalitebný) a průměrný prospěch z povinných vyučovacích předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

Žák prospěl, není-li klasifikace v některém povinném vyučovacím předmětu vyjádřena stupněm 5 (nedostatečný).

Žák neprospěl, je-li klasifikace v některém povinném vyučovacím předmětu vyjádřena stupněm 5 (nedostatečný).

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a talentovaných

žáků:

- 1) Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se postupuje individuálně na základě doporučení školského poradenského zařízení.
- 2) Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a při nichž se vliv poruchy na výsledek minimální.

- 3) Pokud je to možné, učitel nepožaduje po žácích s vývojovými poruchami plnění takových úkolů, při kterých vlivem poruchy nemohou podávat výkon odpovídající jejich předpokladům.
- 4) Vyučující upřednostňuje ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklad podat lepší výkon. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
- 5) Klasifikaci je potřeba provázet hodnocením - tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonat a je nutné upřednostňovat pozitivní motivaci.
- 6) Pro talentované žáky na doporučení PPP ředitelka školy nebo jí pověřený učitel vypracovává individuální vzdělávací plán pro určitý předmět nebo skupinu předmětů.
- 7) Všechna navrhovaná pedagogická opatření se vždy projednávají s rodiči a jejich názor je vždy brán do úvahy.

Klasifikace chování:

- 1) Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:

1 - velmi dobré

2 - uspokojivé

3 - neuspokojivé

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění,

že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

- 2) Při klasifikaci chování se rovněž přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, zpravidla na pedagogické radě.
- 3) Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během klasifikačního období.
- 4) Při klasifikaci chování se zohlední udělená opatření k posílení kázně. V případě, že se opatření ukázala jako účinná, tato skutečnost se zohlední v klasifikaci chování.
- 5) Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- 6) Nedostatky v chování žáků se projednávají na pedagogické radě.

Výchovná opatření:

- 1) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením s právními důsledky pro žáka je podmíněné vyloučení nebo vyloučení žáka ze školy. Pochvaly, jiná ocenění a kázeňská opatření může udělit či uložit ředitelka školy, třídní učitel nebo učitel odborného výcviku.
- 2) Ředitelka školy může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy. Stejně tak může ředitelka školy rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo vyloučení žáka ze školy na základě porušení smlouvy o poskytování vzdělání za úplatu, která explicitně stanovuje podmínky, za kterých k takovému opatření může dojít. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitelka školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených školním řádem, může ředitelka školy rozhodnout o jeho vyloučení.
- 3) Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné porušení povinností stanovených školním řádem.
- 4) O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitelka školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděla, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. O svém rozhodnutí informuje ředitelka pedagogickou radu. Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.
- 5) Opatření k posílení kázně žáků se ukládají za závažná nebo opakovaná provinění proti školnímu řádu. Tato opatření se zpravidla odrazí v udělení sníženého stupně z chování. Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření: napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele, důtku ředitele školy, podmíněné vyloučení nebo vyloučení žáka ze studia.
- 6) Udělení výchovného opatření se prokazatelným způsobem oznámí zákonným zástupcům žáka, u zletilých žáků žákovi i jeho živiteli.

Napomenutí třídního učitele a důtku třídního učitele zapisuje třídní učitel do programu Bakalář. Důtku ředitelky školy a podmíněné vyloučení nebo vyloučení žáka oznamuje ředitelka školy doporučeným dopisem na adresu zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka a jeho živatele. Opatření se zaznamenávají do programu Bakalář, eviduje je třídní učitel a výchovný poradce. Všechna opatření se také projednají na čtvrtletních pedagogických radách.

- 7) Za jeden přestupek proti školnímu řádu se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.
- 8) Konkrétní postup pro udělování opatření k posílení kázně je ošetřen ve vnitřní směrnici školy, která je přílohou školního řádu.

X. Společná a závěrečná ustanovení

- 1) Školní řád vydává ředitelka školy a schvaluje ho školská rada.
- 2) Přestupky proti školnímu řádu budou řešeny individuálně a důsledně. Při posuzování míry zavinění porušení se bude postupovat podle příslušných ustanovení tohoto školního řádu.
- 3) U zaměstnanců školy bude postupováno při porušení ustanovení školního řádu podle zákoníku práce, u zákonného zástupce podle obecně platných právních předpisů.
- 4) Vztahy neupravené tímto školním řádem se řídí obecně platnými právními předpisy.

Tato vnitřní směrnice školy byla schválena na zasedání školské rady dne 16. května a nabývá účinnosti dnem 3. září 2007

Mgr.et Bc. Spurná Jaroslava

ředitelka školy

Aktualizace k 1. 9. 2008.

Aktualizace k 1. 9. 2009.

Aktualizace k 1. 9. 2010

Aktualizace k 1. 9. 2011

Aktualizace k 1. 9. 2013

Aktualizace k 1. 9. 2014

Aktualizace k 1. 9. 2016

Aktualizace k 1. 9. 2019

Poznámka:

Zaměstnanci jsou se školním řádem seznámeni po jeho vydání na pedagogické radě, k dispozici ho mají trvale na vnitřním serveru Public server a na webových stránkách školy v sekci Dokumenty v elektronické podobě.

Žáci školy jsou se školním řádem seznamováni každoročně při zahájení školního vyučování, k dispozici ho mají na webových stránkách školy v sekci Dokumenty v elektronické podobě.

Zákonní zástupci jsou se školním řádem seznámeni při podpisu smlouvy o vzdělávání za úplatu, na třídních schůzkách a mají ho k dispozici na webových stránkách školy v sekci Dokumenty v elektronické podobě.

Žáci i zákonní zástupci navíc při podpisu smlouvy o vzdělávání za úplatu dostávají výpis s právy a povinnostmi a zásadami omlouvání.

Případné připomínky, návrhy na změny, změny zákonné nebo z provozních důvodů se zohledňují v aktualizaci školního řádu jedenkrát ročně.